

Programska oprema COBISS3**Opis dopuna u segmentu Pozajmica****V6.20-01, 23.–24. februar 2019.**

- Pripremljene su nove statistike iz oblasti pozajmice, koje odgovaraju podacima iz upitnika BibSiSt. Taj upitnik biblioteke svake godine ispunjavaju u okviru statističkih merenja Centra za razvoj biblioteka (NUK – CeZar). Definicije novih statistika nalaze se u direktorijumu **Ispisi / Sistemske definicije / BibSiSt (NUK – CeZaR)** i podeljene su u četiri grupe, s obzirom na tip biblioteke. To su:
  - školske biblioteke,
  - visokoškolske biblioteke,
  - specijalne biblioteke,
  - opšte biblioteke.U svakoj grupi pripremljene su dve statistike, jedna za aktivne članove biblioteke i druga za pozajmicu građe.
- Pripremljen je novi ispis *POZ-CG-09: Članovi i istek roka pozajmice (bez podataka o građi)* koji omogućuje pripremu spiska članova sa pozajmljenom građom kojoj je istekao rok pozajmice, odnosno koji će isteći u određenom periodu. Ispis je dodat u poddirektorijum **Spiskovi / Članovi i građa** i sličan je ispisu *POZ-CG-03: Članovi i istek roka pozajmice*, s tim što u njemu nema podataka o pozajmljenoj građi. Prilikom pripreme ispisa možemo da odredimo početak i kraj perioda, odeljenje ili godište člana, kategoriju člana i program obrazovanja. U biblioteci sa odeljenjima možemo da pripremimo spisak za pojedino odeljenje, upisivanjem parametra "Odeljenje biblioteke". Ako parametar ne odredimo, spisak se priprema za sva odeljenja.
- Za potrebe visokoškolskih i univerzitetskih biblioteka dodate su dve statistike za prikaz podataka o broju aktivnih članova, sortiranih po univerzitetu, kategoriji člana i visokoškolskim zavodima u eVŠ. Ako podatke o kategoriji člana želimo da crpimo iz transakcijskih datoteka, pripremimo ispis *POZ-STA-C12: Po univerzitetu/kategoriji člana/zavodu u eVŠ* u direktorijumu **Pozajmica / Statistike (korisnička sortiranja) / Članovi / Članovi (podaci o članovima iz transakcijskih datoteka pozajmice)**. Ako podatke o kategoriji člana želimo da crpimo iz baze članova, pripremimo ispis *POZ-STA-C42: Po univerzitetu/kategoriji člana/zavodu u eVŠ (baza članova)* u direktorijumu **Pozajmica / Statistike (korisnička sortiranja) / Članovi / Članovi (podaci o članovima iz baze članova)**.
- Iz segmentu COBISS3/Ispisi uklonili smo statistike povezane s prelaskom biblioteke na COBISS3/Pozajmicu:
  - *POZ-STA-A05: Po kategoriji člana (po isteku godine prelaska na COBISS3/Pozajmicu)*,
  - *POZ-STA-A06: Po kategoriji člana (za godinu prelaska na COBISS3/Pozajmicu)*,
  - *POZ-STA-A07: Po univerzitetu/kategoriji člana/zavodu u eVŠ (nakon isteka godine prelaska na COBISS3/Pozajmicu)*.

- Popravka kod izračunavanja broja aktivnih članova u statistikama, ako je u izabranom periodu član dobio člansku kartu s novim brojem.

V6.20-00(08), 5. januar 2019.

- Popravke:
  - kod zapisa transakcije 27 – *ažuriranje napomene o građi*, ako napomena o građi sadrži Enter;
  - kod negotovinskog plaćanja sa integrisanim POS-terminalom u COBISS, prilikom plaćanja stranim kreditnim karticama.

V6.20-00(07), 20. decembar 2018.

- Popravke:
  - kod vraćanja serijske publikacije koja je evidentirana sa statusom *B – zadržano* u odeljenju, metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**;
  - kod osvežavanja podataka u prozoru **Spisak rezervacija i otkazanih rezervacija slobodne građe**;
  - kod pripreme obrasca za upis dugmetom **Obrazac za upis** u editoru **Član** uvažava se korisnička definicija ispisa, ako je tako određeno parametrom;
  - kod određivanja atributa "Vrsta prometa za obračun PDV-a" u cenovniku, ako biblioteka nije obveznik PDV-a.

V6.20-00(06), 17. decembar 2018.

- Popravke:
  - kod negotovinskog plaćanja integrisanim POS-terminalom u COBISS, prozor **POS-terminal** može se zatvoriti tipkom Enter;
  - kod beleženja greške prilikom prekida osvežavanja podataka u prozoru **Spisak rezervacija i otkazanih rezervacija slobodne građe**.

V6.20-00(05), 12. decembar 2018.

- Popravka:
  - kod beleženja postupaka u bibliobusu.

V6.20-00(04), 11. decembar 2018.

- Popravka:
  - kod programskog evidentiranja članarine za biblioteke koje članarinu obračunavaju i članovima mlađim od 18 godina.

V6.20-00(03), 4. decembar 2018.

- Popravke:
  - popravka kod slanja poruka biblioteci o rezervacijama preko COBISS+;
  - kod upotrebe tablice za potpisivanje.

V6.20-00(02), 1.–2. decembar 2018.

- Popravke:
  - prilikom vraćanja građe i produženja roka pozajmice na knjigomatu;
  - prilikom slanja opštih obaveštenja članovima;
  - kod oznake transakcije u slučaju produženja članstva ručnim unosom potraživanja za članarinu;
  - na ispisu *Listić s podacima o rezervaciji* ispisuje se telefonski broj člana koji je unet među adrese člana, ako član nije naručen na e-obaveštavanje o dospeloj rezervaciji, a i u slučaju kada biblioteka nema uključen parametar;
  - kod kontrole duplikata prilikom upisa novog člana.

V6.20-00, 24.–25. novembar 2018.

- Kod kategorija članova, za koje je obavezan upis imena i prezimena staratelja/garanta, programski se proverava i upis adrese staratelja/garanta.
- Na zahtev biblioteke, IZUM uključuje parametar koji isključuje programsku kontrolu starosti člana za kategorije *001 – predškolska deca*, *002 – osnovnovci* i *003 – srednješkolci*.
- Poboļjšana je mogućnost uređivanja napomene o članu:
  - u prozor **Građa domaće biblioteke** dodata je mogućnost pristupa editoru napomene klikom na ikonu za uređivanje pre ispisa sadržaja napomene;
  - u prozoru **Napomena** podrazumevano je stanje pripremljenosti za upis nove napomene;
  - u prozoru **Sve napomene**, pojedinačne napomene su sortirane od najnovije do najstarije, s obzirom na datum i vreme upisa;
  - izbor pojedinačne napomene moguć je klikom na tekst u prozoru **Sve napomene**;
  - u prozor **Napomena** dodato je novo dugme **Ukloni** za brisanje izabrane napomene;
  - ako član ima upisanu napomenu, u editoru **Član**, kod "Napomena", ispisuje se i deo sadržaja napomene.
- U prozoru za praćenje i obradu rezervacija slobodne građe, od sada u prikazu *otkazivanje rezervacija* možemo istovremeno da izaberemo veći broj otkazanih rezervacija preko COBISS+ i ujedno da zaključimo njihovu obradu.
- Dodata je metoda **Evidentirano potraživanje / Paketno brisanje potraživanja**. Ova metoda namenjena je brisanju izabranih neaktuelnih, odnosno po zakonu zastarelih nepodmirenih potraživanja. Ako u biblioteci imamo definisan lokalni šifarnik *Razlozi za brisanje/otpis potraživanja (CODE 317)*, u postupku paketnog brisanja potraživanja određujemo i razlog za brisanje potraživanja. (Pre prvog izvođenja ove metode po potrebi dopunimo spomenuti lokalni šifarnik.)
- Dopunjena je funkcionalnost upotrebe tablice za potpisivanje:
  1. Prikaz podataka o članu i izjave člana na tablici za potpis
Funkcionalnost je još uvek podeljena na dva koraka, mada je postupak u prvom koraku dopunjen tako da, od sada, osim podataka o članu, na tablici za potpis može da se prikaže i tekst izjave člana. Moguće je i prilagođavanje prikazanih podataka o članu. Nakon aktiviranja metode **Domaća biblioteka / Tekst za tablicu za potpisivanje**, otvara se prozor **Tekst za tablicu za potpisivanje**, gde su podrazumevano podešeni atributi za prikaz podataka o članu na tablici za potpisivanje. Ako ne želimo da se na tablici za potpisivanje prikažu svi podaci, treba izbrisati ceo red koji je definisan za određeni podatak (npr. *Pol: %gender%*). Ako podatak kod člana nije ispunjen, naziv atributa se ne ispisuje na tablici, iako red ostaje zapisan u spisku atributa. U prozoru **Tekst za tablicu za potpisivanje** obavezno treba urediti i tekst izjave člana koji se uređuje u korisničkoj varijabli

Izjava člana na obrascu za upis (varijabla se kopira u korisničke definicije iz direktorijuma *Varijable/Sistemske definicije/Pozajmica/Izjava člana na obrascu za upis*). Preporučujemo da se tekst iz varijable kopira i zalepi u prozor **Tekst za tablicu za potpisivanje** da bi, prilikom prikaza, tekstovi na tablici za potpisivanje i pripremljenom ispisu *Obrazac za upis* bili identični. Ako želimo da tekst na tablici za potpisivanje bude ispred podataka o članu, u prozoru moramo da ga dodamo ispred spiska atributa i da između, u posebnom redu, postavimo znak <page> za odgovarajući prelom strana na tablici za potpisivanje. Ako želimo da se tekst izjave na tablici pojavi nakon prikaza podataka o članu, u prozoru ga treba dodati iza spiska atributa, a ispred teksta, u posebnom redu, treba postaviti znak <page> za prelom strane. Na taj način će član samostalno moći da se pomera na tablici za potpisivanje po pojedinim stranama prikazanih podataka i teksta. Nakon klika na dugme **U redu**, pohranjujemo ceo sadržaj i testiramo prikaz podataka na tablici. Ako prilikom testiranja prikazanih podataka na tablici ustanovimo da se npr. ceo tekst izjave člana ne prikazuje, potrebno je na mestu preloma strane urediti tekst koji je odrezan, i to postavljanjem znaka <page> u red koji se, kao poslednji, još vidi na tablici za potpisivanje, kada smo se strelicom na tablici pomerili na dno prikazane strane. Kada je reč o dužim tekstovima, prelom strane teksta izjave logično uređujemo u gornjem pasusu. Funkcionalnost izvođenja potpisa u drugom koraku postupka upotrebe tablice za potpisivanje ostaje nepromenjen.

2. Na tablici za potpisivanje dodatno se ispisuju sledeći podaci:
    - *Stepen obrazovanja*
    - *Visokoškolska ustanova*
    - *Naziv škole*
    - *Posao*
    - *Ime i prezime staratelja/garanta*
    - sve upisane adrese člana (iz jezička *Adrese*)
    - svi upisani telefonski brojevi člana (iz jezička *Adrese*)
  3. Za funkcionisanje tablice za potpisivanje više nije potreban drajver HID-Driver proizvođača Signotec. Ako već imate instaliran drajver, sa radne stanice možete da ga uklonite ili možete i da ga ostavite, jer nema uticaja na funkcionisanje tablice za potpisivanje. Ona se samo priključi na USB ulaz.
- Za potrebe ispisa statistika, u direktorijum **Sortiranja / Sistemske definicije / Pozajmica / Opština** dodato je novo sortiranje *opština_4 (statična; nekoliko opština)*. Ova statistika je namenjena pripremi korisnički definisanih sortiranja, kada podatke želimo da prikažemo samo za nekoliko opština.
  - Pripremljena je nova grupa ispisa za izračunavanje broja aktivnih članova (**Ispisi / Sistemske definicije / Pozajmica / Statistike (korisnička sortiranja) / Članovi**) koji se nalaze u novom poddirektorijumu **Članovi (podaci o članovima iz baze članova)**. Sortiranje podataka po karakteristikama članova (npr. kategorija članova), u ovoj grupi statistika zasnovano je na podacima o članovima u aktuelnoj bazi članova. U ovaj poddirektorijum preseljena je i statistika *POZ-STA-C08: Po odeljenjima/polu/starosti*, jer se prilikom sortiranja podataka po starosti i polu uvažava aktuelno stanje u bazi podataka o članovima.

Definicije ispisa statistika, gde je sortiranje podataka zasnovano na karakteristikama člana prilikom prvog izvođenja transakcije koja se uvažava u izračunavanju statistike aktivnih članova, preseljene su u novi poddirektorijum **Članovi (podaci o članovima iz transakcijskih datoteka pozajmice)**.
  - Pripremljen je novi ispis *POZ-G-08: Spisak građe s br. svih, takođe pozajmljenih/rezervisanih primeraka* koji prikazuje spisak građe (npr. s podlokacije za

udžbenički fond) ili pojedinačni naslov s podacima o broju primeraka (izuzeti su otpisani primerci) i broju pozajmljenih ili rezervisanih primeraka. Prilikom pripreme ispisa, podaci se mogu pretražiti u pretraživaču polja 996/997, a pojedinačni naslov pretražujemo preko dugmeta **Komandno pretraživanje**, prefiksom za pretraživanje TI=.

- Pripremljen je novi ispis *POZ-BP-05: Blagajnički prilog – prazno* koji po potrebi može da se upotrebi, ako na određeni datum nisu evidentirane uplate. Prilikom pripreme ispisa treba odrediti datum, a u bibliotekama sa odeljenjima može da se odredi i odeljenje.
- U ispis *POZ-EKS-06: Spisak dugova članova* uključen je ispis pojedinosti, kada se, prilikom kašnjenja, ispisuju naslov građe, inventarski broj i period kašnjenja. Na kraju spiska ispisuju se i datumi poslednje posete članova. Nakon importa u Excelovu datoteku, podatke sortiramo po broju članske karte.
- Na ispisu *POZ-G-07: Spisak građe bez transakcija / s transakcijama (po naslovima)* u četvrtom obrascu (ispisu) *Spisak građe s transakcijama (po naslovima) – za dalju obradu*, na kraju spiska dodat je zbir broja transakcija.
- Popravke:
  - ako biblioteka ima uključenu kontrolu pozajmice poslednje sveske tekućeg godišta ili poslednje raspoložive sveske, ta se kontrola od sada izvodi za sve primerke godišta;
  - kod obrade rezervacije slobodne građe za međubibliotečku pozajmicu, kada kod zaključivanja obrade rezervacije (metoda **Zaključni obradu**) ili kod pripreme građe za preuzimanje (metoda **Na policu (W)**) očitamo/unesemo identifikacioni broj (inventarski broj ili broj za pozajmicu) drugog primerka iz istog bibliografskog zapisa, različitog od onog koji je bio rezervisan;
  - kod izračunavanja datuma očekivanog vraćanja, prilikom produženja roka pozajmice preko COBISS+, kod primerka koji je međuodjeljski pozajmljen (uvažava se rok produženja koji je određen za posluženo odeljenje);
  - kod kontrole rezervacija i pozajmice građe u čitaonicu; ako je član rezervisao zauzetu građu (status građe je *R*), i članu u **čitaonicu pozajmimo građu** (status građe je *S*), primerak za čitaonicu koji pripada istom bibliografskom zapisu, rezervacija zauzete građe se ne briše;
  - kod otkazivanja rezervacije zauzete građe preko COBISS+ u izabranom odeljenju, ako je član, koji je otkazao rezervaciju, istu građu rezervisao i u drugim odeljenjima;
  - kod otkazivanja rezervacije slobodne građe preko COBISS+, koja je rezervisana kod drugog člana;
  - ako, uprkos slobodnim primercima za pozajmicu, za određenu građu postoje i rezervacije zauzete građe (status građe je *R*) i izabranom članu pozajmimo slobodni primerak, više se ne ispisuje programska poruka da je taj primerak rezervisan kod člana koji je na prvom mestu na spisku rezervacija za tu građu;
  - kod programskog ažuriranja kategorije člana, prilikom prenosa podataka iz referentne baze studenata (pored načina studiranja, od sada se uvažava i studijski program u eVŠ);
  - kod e-obaveštavanja o isteku članstva, u slučaju većeg broja obaveštenja;
  - kod pohranjivanja atributa "Vrsta škole" u editoru **Član**, u bazama KISUM-a. Nepravilno postavljen podatak *osnovna škola* biće izbrisan u pojedinim bazama KISUM-a nakon instaliranja verzije;
  - kod upotrebe metode **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje** za građu koja je rezervisana u drugom odeljenju, umesto poruke da u pozajmici ima status *slobodno*, ispisuje se podatak o tome u kojem je odeljenju građa rezervisana;
  - kod evidentiranja transakcije 2 – *promena podataka o članu*, ako je reč o promeni atributa u editoru **Član**.

V6.19-02(01), 25. oktobar 2018.

- Popravke:
  - uklonjen prefiks TI= ispred naslova građe na reversu;
  - promena formata priložene datoteke sa spiskom blagajničkih transakcija u .txt;
  - kod web upisa studenata posredstvom studentskog identiteta;
  - kod izvođenja zadatka koji omogućuje dnevno osvežavanje podataka o članovima, koji se koriste za pristup informacionim izvorima.

V6.19-02, 23. oktobar 2018.

- Upozorenje o isteku članstva kada se članarina ne obračunava (pitanje *Da li želite programski da evidentirate važenje članstva?*) dopunjeno je ispisom kategorije člana.
- Kod upisa preko interneta promenjena je kontrola duplikata u bazi članova koja se od sada izvodi samo na osnovu imena, prezimena i datuma rođenja; e-adresa se više ne proverava.
- Na zahtev biblioteke može se uključiti dnevno slanje spiska blagajničkih transakcija za prethodni dan na određenu e-adresu u obliku koji je pogodan za dalju obradu podataka u drugim alatima (npr. Excel).
- Popravke:
  - ako je prilikom paketnog brisanja rezervacija sa statusom *W – čeka na polici (rezervacija)* kojima je istekao rok važenja izbrisano više rezervacija iz istog bibliografskog zapisa za koji postoji više od jedne rezervacije slobodne građe, od sada se svi primerci građe za koje su rezervacije sa statusom *W* izbrisane dodeljuju članovima sa spiska rezervacija;
  - kada članu pozajmimo primerak slobodne građe iz istog bibliografskog zapisa koji se razlikuje od onog koji je bio rezervisan, rezervisan primerak se briše iz evidencije građe kod člana;
  - kada član preko COBISS+ otkáže rezervaciju slobodne građe sveske serijske publikacije, u prozoru sa spiskom rezervacija i otkazivanja rezervacija, u podacima o otkazanoj rezervaciji (prikaz *otkazivanje rezervacija*), iza inventarskog broja od sada se ispisuje i broj sveske;
  - prilikom vraćanja serijske publikacije, evidentirane sa statusom *B – zadržano* kod odeljenja metodom **Slobodna građa / Vraćanje, brisanje**;
  - kod vraćanja građe sa dužim naslovom;
  - kod ispisa datuma isteka pozajmice na knjigomatu za serijske publikacije.

V6.19-01, 9. oktobar 2018.

- Na zahtev biblioteke NCC uključuje parametar za ispis broja telefona člana koji je unet u adrese člana na ispisu *Listić sa podacima o rezervaciji*. U COBISS3, V6.19-00, ispis *Listić sa podacima o rezervaciji* dopunjen je ispisom ovog broja telefona člana. Broj telefona je sada povučen sa ispisa i prikazivaće se samo u bibliotekama koje to budu zahtevale.
- Na tablici za potpisivanje ispisuje se vrsta adrese *adresa staratelja/garanta i stalna adresa* ako je to jedina poštanska adresa kod člana.
- Popravke:
  - kod podešavanja e-obaveštavanja na mobilnim uređajima od sada se i za signalnu poruku o nepodmirenim potraživanjima uvažava podešavanje ove vrste e-obaveštavanja kod domaće biblioteke;

- kod vraćanja otpisane građe metodom **Slobodna građa / Vraćanje, brisanje**, umesto poruke da u pozajmici ima status *slobodno*, od sada se ispisuje poruka da je primerak otpisan;
- kod zaključivanja obrade rezervacije i prilikom pripreme građe za preuzimanje, kada postoji više rezervacija slobodnih primeraka građe sa istog bibliografskog zapisa i kada članu dodelimo primerak koji nije isti kao onaj koji je rezervisan;
- u relacijama kod **Polja 996/997** od sada se vidi i link na člana kod kojeg je primerak zadužen.

V6.19-00(1), 1. oktobar 2018.

- Popravke:
  - kod pozajmice i rezervacije građe iz istog bibliografskog zapisa: ako izabranom članu želimo da pozajmimo slobodan primerak građe, od sada se više ne ispisuje poruka da je taj primerak građe već rezervisan kod drugog člana, a kod drugog člana se rezervacija slobodnog primerka više ne menja, već isti primerak građe ostaje rezervisan;
  - za pripremu upisnice od sada je neophodna privilegija "*LOAN_BASIC* – upis članova i promena njihovih podataka te izvođenje postupaka u pozajmici";
  - ispis pristupne izjave može se pripremiti čak i ako u biblioteci nemaju tablicu za potpisivanje;
  - otklonjena je greška kod podešavanja RFID uređaja sa drajverom MvsFeigDevice.

V6.19-00, 29.–30. septembar 2018.

- U editoru **Član** pristup napomeni kod člana klikom na dugme **Napomena** premešten je u donji red u prozoru **Član**. Za veću preglednost dužih napomena promenjen je prozor za unos i menjanje napomene o članu. Prozor **Napomena** podeljeno je na više delova:
  - prozor **Sve napomene** u kojem se ispisuju sve pojedinačne napomene;
  - kod "Sistemske podaci" ispisuju se podaci o korisničkom imenu, odeljenju i vremenu unosa ili menjanja pojedinačne napomene;
  - prozor **Pojedinačna napomena** u kojem se ispisuje i menja sadržaj pojedinačne napomene ili se dodaje nova napomena.

Uređivanje napomena vrši se pomoću dugmadi (na desnoj strani):

- **Ukloni sve** – brisanje svih napomena kod člana;
- **Uredi gornju** – izbor pojedinačne napomene za pregled ili uređivanje nagore;
- **Nova/Uredi donju** – izbor pojedinačne napomene nadole ili dodavanje nove napomene;
- **Gore** – pomeranje napomene prema gore;
- **Dole** – pomeranje napomene prema dole;
- **Pohrani** – pohranjivanje sadržaja napomene;

Klikom na dugme **U redu** pohranjujemo sadržaj svih napomena i zatvaramo prozor **Napomena**, a klikom na dugme **Otkazi** promene nećemo pohraniti. Dužina napomene o članu više nije ograničena.

- Dopunjena je funkcionalnost tablice za potpisivanje koje od sada protiče u dva koraka:
  1. Prikaz podataka o članu na tablici za potpisivanje

Nakon klika na dugme **Upusnica** u editoru **Član**, otvara se prozor **Tablica za potpisivanje**. Nakon klika na dugme **Počni**, na tablici za potpisivanje ispisuju se sledeći podaci: ime i prezime, datum rođenja, pol, adresa, pošta, broj mobilnog telefona, e-adresa (oba iz podataka za e-obaveštavanje) i kategorija člana. Član na tablici za potpisivanje potvrđuje ili odbacuje pravilnost podataka.

2. Potpis upisnice

Kada član potvrdi pravilnost podataka, nakon klika na dugme **Zatvori**, u prozoru **Tablica za potpisivanje** otvara se prozor **Pregled i slanje ispisa** u kojem nastavljamo postupak potpisivanja upisnice (na ispisu **Upisnica** aktiviramo metodu **Potpisi dokument**).

Nabrojani podaci o članu ispisuju se samo na tablici za potpisivanje Signotec Omega.

- Ako članu dodelimo ili pozajmimo primerak slobodne građe koji nije isti kao onaj koji je rezervisao, postupak se izvodi tako što se kod:
  - obrade rezervacije građe prilikom zaključivanja obrade rezervacije i prilikom pripreme građe za preuzimanje i
  - pozajmice primerka koji nije isti kao onaj koji je rezervisan ili pripremljen za preuzimanje (prelazak iz statusa O i W na status C)

briše rezervacija slobodnog primerka građe, a članu se dodeljuje ili pozajmljuje primerak građe koji je uzet sa police.

Postupak se automatski izvodi za primerke građe iz istog bibliografskog zapisa. Izuzetak su, pritom, serijske publikacije i kompleti kod kojih postupak i dalje treba izvoditi tako što, nakon pozajmice primerka ili kompleta, koji nije isti kao onaj koji je rezervisan, rezervaciju slobodne građe izbrišemo ručno.

Ako zaključimo obradu rezervacije, pripremimo građu za preuzimanje i pozajmimo primerak građe koji nije isti kao onaj koji je rezervisan, evidentira se nova transakcija *49 – dodela drugog primerka članu*. U napomene o transakciji ispisuje se inventarski broj primerka koji je član rezervisao, što omogućava detaljno praćenje događaja u vezi sa rezervisanom građom.

- Uvid u stanje građe u pozajmici od sada može da se izvede i metodom **Polje 996/997 / Pregledaj**, pri čemu upisujemo inventarski broj primerka.
- Pri izboru sve građe za vraćanje, u prozoru **Građa domaće biblioteke** ispisuje se upozorenje, a izbor treba potvrditi klikom na dugme **U redu**.
- Na zahtev biblioteke, NCC uključuje parametre koji omogućavaju:
  - da se prozor **Evidentiranje i podmirivanje potraživanja** automatski zatvori nakon potvrđivanja podmirivanja potraživanja u prozoru **Podmirivanje potraživanja** i nakon štampanja računa.
  - da članovi preko COBISS+ i mCOBISS aplikacije mogu da rezervišu slobodnu građu sa istog COBISS.XX-ID u više odeljenja
- U bibliotekama koje u svom radu koriste RFID uređaje i POS terminale, počeli smo sa postupnim prelaskom na podešavanje za korišćenje ovih uređaja na radnoj stanici, odnosno računaru. Podešavanja će se zapisivati na disk **System (C:)**, u direktorijum **Cobiss3Files** u datoteku *RFIDTerminalParameters.txt* (za RFID uređaje) i *PosTerminalParameters.txt* (za POS uređaje).

Nakon instalacije programske opreme COBISS3, V6.19, prilikom prve upotrebe metoda koje omogućavaju upotrebu RFID uređaja, podešavanja koja je do sada uređivao NCC automatski će se podesiti i zapisati u navedenu datoteku. Mogu se podešavati i menjati novom metodom **Podešavanja/Podešavanja RFID uređaja**. U bibliotekama sa odeljenjima koje korišćenje RFID uređaja nisu omogućile u svim odeljenjima (ovakvih biblioteka je 5) ova metoda se ne vidi.

Ako korisnik programske opreme COBISS3 nema privilegiju za zapisivanje podešavanja u gorenavedeni direktorijum diska C:, nakon svake prijave u COBISS3 o tome će se ispisati poruka prilikom prvog izvođenja metode koja omogućava korišćenje RFID uređaja. Rad i korišćenje RFID uređaja su, uprkos tome, omogućeni. Da se poruka ne bi više prikazivala, administrator računarske opreme mora da uredi podešavanja. Datoteku sa podešavanjima možemo da prenesemo na disk i sa druge radne stanice.

S obzirom na podešavanja na radnim stanicama kod metoda koje omogućavaju korišćenje RFID uređaja biće prikazana mogućnost čitanja identifikacionih postupaka građe ili člana RFID uređajem. Ako RFID uređaj, uprkos podešavanju za korišćenje uređaja na radnoj stanici ne možemo da koristimo (npr. nije adekvatno priključen), o tome će se ispisati poruka. Postupci u pozajmici mogu, uprkos tome, i dalje da se izvode.

- Od sada e-obaveštenja, koja članovima biblioteke nisu uspešno poslata, mogu se poslati naknadno iz radnog prostora. U klasi **Obaveštenje** potražimo e-obaveštenje, učitamo ga u radni prostor i pokrenemo e-obaveštavanje dugmetom **Pošalji** u prozoru **Pregled i slanje ispisa**.
- Prilikom slanja e-pošte u sklopu e-obaveštavanja od sada se prati i to da li je e-pošta uspešno poslata sa servera za slanje e-obaveštenja. U slučaju uspešnog slanja, kod događaja sa e-obaveštenjem zapisuje se događaj "E-pošta poslata na adresu", a vrednost statusa obaveštenja menja se u "poslato".
Ova mogućnost biće postupno uključena kod svih biblioteka nedelju dana nakon instalacije COBISS3, V6.19-00.
- Pripremljene su nove definicije statistika transakcija u pozajmici u kojima su podaci sortirani po oznaci fizičkog oblika građe. Sortiranja po oznaci fizičkog oblika građe u programskoj opremi COBISS3 zamenila su sortiranja po tabeli NBM u programskoj opremi COBISS2.

Definicije novih statistika nalaze se u direktorijumu **Ispisi / Sistemske definicije / Pozajmica / Statistike (korisnička sortiranja) / Transakcije**:

- *POZ-STA-T54: Po nameni/oznaci fizičkog oblika/675s*
- *POZ-STA-T55: Po UDK postavci/oznaci fizičkog oblika – filmska zbirka*
- *POZ-STA-T56: Po odeljenjima/ UDK postavci/oznaci fizičkog oblika – AV zbirka*
- *POZ-STA-T57: Po oznaci fizičkog oblika/nameni/UDK postavci (C,P,M,L)/675s*
- *POZ-STA-T58: Po oznaci fizičkog oblika/nameni*

Za potrebe mobilne biblioteke pripremljena je nova statistika za sortiranje podataka po fizičkom obliku građe *POZ-STA-T59: Po stanicama bibliobusa/nameni/oznaci fizičkog oblika/675s*. Nalazi se u direktorijumu **Ispisi / Sistemske definicije / Pozajmica / Statistike (korisnička sortiranja) / Transakcije / Mobilna biblioteka**.

- Pripremljen je novi ispis *POZ-CG-08: Broj članova pojedinačnih kategorija sa evidentiranom građom* koji prikazuje podatke o broju članova pojedinačnih kategorija koji u trenutku pripreme ispisa imaju evidentiranu građu sa izabranim statusima u pozajmici. Pripremu podataka možemo ograničiti po statusima u pozajmici, odeljenju, COBISS.XX-ID zapisa, kao i po nekim karakteristikama članova (npr. kategoriji) i podacima o fondu.
- U šifrnici transakcija u pozajmici u grupi *901 – transakcije s građom u biblioteci* i *903 – transakcije s građom u biblioteci, COBISS+ i mCOBISS* dodata je transakcija *23 – transakcija u čitaonici*.
- U ispis *POZ-EKS-01: Spisak nepodmirenih tužbi* uključen je ispis sadržaja potpolja "996/9973 – Cena (s računa)". U tom stupcu ispisuju se cena i stopa popusta u skladu sa formatom COMARC/H. Stopa popusta je informativnog karaktera i ukazuje na to koliki procenat popusta je uračunat u cenu primerka.

- U definiciji ispisa za izračunavanje broja aktivnih članova (skupina definicija ispisa **Pozajmica / Statistike / Aktivni članovi i Pozajmica / Statistike (korisnička sortiranja) / Članovi**) kod parametra ispisa "Transakcija" podrazumevano su označene i transakcije 35 – *aktivnost člana sa inventarom* i 51 – *upis člana preko interneta*.
- Na ispisu *Revers za nove rezervacije* za rezervacije građe odeljenja mobilne biblioteke ispod podatka o signaturi ispisuje se i informacija o tome da li je građa prenetu u bibliobus.
- Na ispisima *Revers za nove rezervacije* i *Listić sa podacima o rezervaciji* podatak o stanici bibliobusa ispisuje se samo za rezervacije građe u odeljenju mobilne biblioteke.
- Na ispisu *Listić sa podacima o građi* ispisuje se broj telefona člana koji je unet u adrese bez obzira na to da li je korisnik pretplaćen na e-obaveštavanje ili ne.
- Na ispisu *Vraćeno u drugom odeljenju* takođe se ispisuju oznaka i ime odeljenja u kojem je građa vraćena.
- Popravke:
  - Smanjena je podrazumevana veličina prozora **Evidentiranje i podmirivanje potraživanja**. Veličinu prozora možemo da prilagodimo svojim potrebama tako što se mišem postavimo na ivicu prozora i povučemo u željenom smeru.
  - Popravka poruke koja se ispisuje ako metodom **Zauzeta građa / Vraćanje/brisanje** vratimo građu koja je pozajmljena posredstvom međubibliotečke pozajmice.
  - Popravka kod dodeljivanja mesta na spisku rezervacija: kada građu koja čeka na člana pozajmimo nekom drugom članu, član kojeg je građa čekala pre pozajmice uvrštava se od sada na spisak rezervacija na prvo mesto.
  - Knjigomat: ispravke kod ispisa podataka o rezervisanoj građi na reversu i kod ispisa informacije o penalima prilikom produženja roka pozajmice građe kojoj je istekao rok vraćanja.

V6.18-05, 22. avgust 2018.

- Prilikom pripreme referentne baze podataka o studentima izvodi se kontrola pravilnosti strukture tekstualne datoteke koja se koristi za pripremu referentne baze. U slučaju pogrešne strukture, ispisuje se informacija o tome u kojem redu se javila greška, kao i vrsta greške. Tek kada struktura tekstualne datoteke odgovara propisanoj strukturi, postupak pripreme referentne datoteke će se uspešno izvesti.
- Prilikom pripreme referentne baze podataka o studentima uklonjena je mogućnost upisa napomene.
- U referentnoj bazi studenata omogućeno je brisanje zapisa za jednog ili više izabranih studenata. Zapis za jednog ili više studenata možemo da izbrišemo tako što ga potražimo u referentnoj bazi, učitamo u radni prostor i izbrišemo metodom **Objekt / Izbriši**.
- Prilikom izvođenja postupka programskog upisa podataka o članovima izvodi se kontrola pravilnosti strukture tekstualne datoteke koja se koristi prilikom upisa. U slučaju neadekvatne strukture podataka, ispisuje se informacija o tome u kojem se redu datoteke nalaze greške i vrsta greške. Tek kada struktura tekstualne datoteke odgovara propisanoj strukturi, izvodi se postupak programskog upisa članova.
- Popravke:
  - u slučaju nedostupnosti bibliografskog zapisa postupak pozajmice serijske publikacije ne može da se izvede;
  - kod evidentiranja otkazivanja rezervacije preko COBISS/OPAC i mCOBISS;
  - iz sadržaja poruke koja se ispisuje prilikom vraćanja građe sa ograničenom dostupnošću za pozajmicu uklonjen je suvišni opšti deo zbog kojeg se, u određenim slučajevima, nije video kompletan sadržaj poruke.

V6.18-04, 11. avgust 2018.

- Ako je prilikom podmirivanja potraživanja izabran način *negotovinsko plaćanje van biblioteke*, o tome se ispisuje upozorenje.
- Popravke:
  - kod paketnog brisanja rezervacija sa statusom *W – čeka na polici na člana (rezervacija)*, kod člana koji nije pretplaćen na obaveštavanje o dospelim rezervacijama, potraživanje za obaveštenje o dospeloj građi se ne evidentira;
  - građa koja je pozajmljena na neodređeno vreme ne može da se rezerviše u COBISS/OPAC ako u lokalnoj bazi nema drugih primeraka koji su dostupni za pozajmicu;
  - kod produženja roka pozajmice na knjigomatu.

V6.18-03, 31. juli 2018.

- Kontrola starosti člana s obzirom na izabranu kategoriju člana (*001 – predškolska deca, 002 – osnovci ili 003 – srednjoškolci*) izvodi se i prilikom upotrebe metoda **Član / Građa domaće biblioteke i Član / Evidentiraj posetu**.
- Kontrola starosti člana s obzirom na izabranu kategoriju člana (*001 – predškolska deca, 002 – osnovci ili 003 – srednjoškolci, 004 – studenti (redovni) ili 005 – studenti (vanredni, uz rad)*) izvodi se pre kontrole važenja članstva.
- Kod transakcija sa inventarom, ime i prezime člana ne evidentiraju se u atributima, a u isto vreme ovi atributi su uklonjeni iz potraživača i formata za ispis za transakcije inventara.
- Kod neomogućene pozajmice zbog nepodmirenih potraživanja omogućeno je evidentiranje posete člana (metoda **Član / Evidentiraj posetu**) ako uslovi u vezi sa iznosom i starošću potraživanja još nisu prekoračeni.
- Popravke:
  - kod kreiranja obaveštenja o skorašnjoj opomeni (2, 3. i 4. opomena) obaveštenje se ne kreira ako rok pozajmice još nije istekao;
  - kod storniranja podmirivanja potraživanja za nečlana kod blagajničke transakcije za storno (vrsta transakcije je 9) evidentiraju se i "Način podmirivanja" i "Vrsta negotovinskog plaćanja";
  - prilikom evidentiranja potraživanja za nečlana kod blagajničke transakcije (vrsta transakcije je 1) više se ne evidentira atribut "Vrsta negotovinskog plaćanja";
  - kod knjižnog odobrenja ne evidentira se atribut "Vrsta negotovinskog plaćanja";
  - kod ispisa naziva domaće biblioteke u ispisu *POZ-CG-04: Obaveštenje o isteku roka pozajmice (pošta)* i u ispisu *POZ-C-10: Obaveštenje o neizmirenim potraživanjima*;
  - kod sortiranja prilikom vraćanja na knjigomatu.

V6.18-02, 11. juli 2018.

- U bibliotekama koje su obveznici za plaćanje PDV-a, prilikom evidentiranja podmirivanja potraživanja, podatak o vrsti prometa za PDV i podatak o klauzuli o oslobađanju ponovo se proveravaju u važećem cenovniku. Ako je neki od ovih podataka drugačiji od podatka koji je važio prilikom evidentiranja potraživanja, uvažava se podatak iz trenutno važećeg cenovnika, a ne podatak koji je važio kada je potraživanje evidentirano. **Obe mogućnosti su izvodljive samo za potraživanja koja su evidentirana u COBISS3/Pozajmici.**
- Na ispisu *Revers za nove rezervacije* inventarski broj se ispisuje većim slovima.

- Na ispisu *POZ-BP-03: Zbirna evidencija blagajničkih priloga sa PDV-om* dodati su parametri upita "Način podmirivanja" i "Vrsta negotovinskog plaćanja".
- Za potrebe prikaza podataka o građi na knjigomatu dodata je mogućnost ispisa proširenog skupa bibliografskih podataka. Ovu mogućnost uključuje NCC na zahtev biblioteke.
- Popravke:
  - kod podmirivanja potraživanja za nečlana uklonjeno je suvišno upozorenje o fioci blagajne;
  - na ispisu *Listić sa podacima o rezervaciji* ponovo se ispisuje informacija ako član nije obavešten o rezervaciji po odluci biblioteke;
  - na ispisu *Revers za nove rezervacije* duža signatura se ne skraćuje;
  - na ispisu *POZ-EKS-06: Spisak dugova članova* duži naslov se ne deli na dva dela (poslednično u dva reda);
  - u obaveštenju o nepodmirenim potraživanjima iznos nepodmirenih potraživanja ispisuje se na dve decimale;
  - kod pripreme opomena u XML formatu, u naslovu primaoca ispisuje se i država ako se razlikuje od domaće države;

V6.18-01(03), 3. juli 2018.

- Popravka kod unosa alternativnog broja za RFID člansku kartu – broj treba najpre upisati i pohraniti, a tek onda možemo da izvedemo ostale postupke u vezi sa njim (npr. upis podataka o članu na RFID člansku kartu).

V6.18-01(02), 28. juni 2018.

- Popravke:
  - kod zapisivanja podataka o članu na RFID člansku kartu;
  - kod produžavanja roka pozajmice na knjigomatu.

V6.18-01, 23. juni 2018.

- Omogućena je upotreba RFID članskih karti. Ovu mogućnost uključuje NCC na zahtev biblioteke.

U bibliotekama u kojima će ova mogućnost biti uključena u prozoru **Pretraživanje po ključu** (metode **Član / Pretraži po ključu**, **Član / Građa domaće biblioteke** i **Član / Evidentiraj posetu**) dodato je dugme **Očitaj RFID** koje omogućava identifikaciju člana RFID članskom kartom.

Broj RFID članske karte upisujemo i ažuriramo u editoru **Član** na jezičku **Alternativni identifikacioni brojevi**. Broj RFID članske karte najpre upišemo, a potom pohranimo. Za upisani broj članske karte nakon klika na dugme **Uredi** možemo da izvedemo sledeće postupke:

- klikom na dugme **Očitaj RFID** očitavamo broj RFID članske karte
- klikom na dugme **Zapiši RFID** upisujemo podatke o članu na RFID člansku karticu
- klikom na dugme **Ažuriraj RFID** ažuriramo podatke na RFID članskoj karti
- klikom na dugme **Odštampanj RFID** štampano podatke o članu na RFID članskoj karti.

V6.18-00(03), 14. jun 2018.

- Popravke:

- kod unosa nove poštanske adrese člana u editoru **Poštanska adresa** preuzima se podrazumevana vrsta adrese koja je određena za biblioteku; ako je kod člana već upisana podrazumevana poštanska adresa, vrsta adrese ne preuzima se i treba je ručno odrediti; popravka se odnosi na biblioteke koje imaju uključenu kontrolu usklađenosti adresa sa Registrom Geodestske uprave Republike Slovenije;
- kod kontrole unosa dve iste vrste adresa istog člana;
- kod kontrola unosa stavki u cenovnik uvažava se podešavanje obaveze plaćanja PDV-a kod najviše nadređenog partnera;
- kod izvođenja delimičnog podmirivanja potraživanja.

V6.18-00(02), 11. jun 2018.

- Popravke:
  - kod promene datuma isteka i određivanju da je primerak izgubljen za građu koja je prva na spisku evidentirane građe u prozoru **Građa domaće biblioteke**;
  - kod izvođenja zadatka koji omogućava dnevno osvežavanje podataka o članovima za pristup informacionim izvorima;
  - kod vidljivosti atributa "Upis preko interneta" u pretraživaču i editoru **Član**;
  - kod ispisa *POZ-BP-02: Blagajnički prilog sa PDV-om* u kojem se u stupcu *stopa PDV-a* ispisuje podatak o vrsti prometa za obračun PDV-a.

V6.18-00(01), 11. jun 2018.

- Popravka:
  - kod vraćanja građe metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje** u odeljenjima biblioteke koji su namenjeni internom radu (npr. odeljenja za udžbenički fond).

V6.18-00, 9.–10. jun 2018.

- Za obračunavanje PDV-a omogućeno je razdvajanje na više vrsta prometa (npr. *neoporezovan promet, oslobođeno plaćanja PDV-a, 22% i 9,5%*). U tu svrhu uveden je novi atribut **Vrsta prometa za obračun PDV-a** koji je zamenio atribut **Poreska stopa**. Ako je kod biblioteke podešeno da nije obveznik za plaćanje PDV-a (kod podataka o domaćoj biblioteci ili kod nadređenog partnera nije stavljena kvačica kod atributa **Identif. za PDV**) prilikom unosa ili ažuriranja stavki cenovnika možemo da izaberemo samo vrstu prometa *Oslobođeno plaćanja PDV-a*. Biblioteke koje su obveznici za plaćanje PDV-a mogu da izaberu bilo koju vrednost. Promenjeni su i ispisi u oblasti blagajne u kojima su podaci o prometu prikazani s obzirom na vrednost atributa **Vrsta prometa za obračun PDV-a**:
  - *Račun*
  - *Storno računa*
  - *Knjižno odobrenje*
  - *ISPIS RAČUNI ZAGLAVLJA.TXT*
  - *ISPIS RAČUNI STAVKE.TXT*
  - *Cenovnik*
  - *POZ-BP-32 Blagajnički prilog*
  - *POZ-BP-01 Blagajnički prilog*
  - *POZ-BP-02 Blagajnički prilog sa PDV-om*
  - *POZ-BP-03 Zbirna evidencija blagajničkih priloga sa PDV-om*
- U bibliotekama koje koriste RFID uređaje dodate su i dopunjene sledeće mogućnosti:

- Sve postupke kod kojih klikom na dugme **Očitaj RFID** možemo da pročitate građu na RFID uređaju od sada možemo da pokrenemo klikom na taster **F8**.
- U slučaju kada se pri pozajmici ili vraćanju građe RFID uređajem zaštita ne ukloni ili ne postavi i o tome se ispiše poruka u prozoru **Greška kod zaštite građe** ili u prozoru **Greška kod uklanjanja zaštite građe**, u oba prozora levo od dugmeta **U redu** prikazuje se novo dugme **Status zaštite**. Klikom na to dugme pokreće se metoda **Sistem / RFID uređaj/status zaštite** – otvara se prozor **RFID kontrolna tabla** u kojem možemo da proverimo i po potrebi uredimo status zaštite građe.
- Numerisanje primeraka koji su pročitani kod metode **Sistem/RFID uređaj/status zaštite** počinje brojem 1 (pre 0).
- Otklonjena je greška kod ispisa informacije o tome koje jedinice kompleta nedostaju kada pročitate neku od jedinica kompleta metodom **Pretraži** u klasi **Polje 996/997**.
- Upozorenje prilikom posete člana studenta koji ima više od 26 godina od sada će se ispisati samo u onim bibliotekama koje će NCC poslati zahtev za uključivanje ove kontrole.
- U editoru **Član** na jezičku *Članstvo* dodat je atribut **Grupa članova** koji omogućava uvršćanje člana u izabranu grupu (npr. za potrebe pristupa informacionim izvorima (alumni, studenti na razmeni) i za potrebe pripreme raznih spiskova članova). Grupe članova treba najpre upisati u lokalni šifrnjak **Grupa članova (CODE 328)**.
- Kod ročnog evidentiranja potraživanja od sada može da se promeni samo vrednost sledećih atributa: "Detalji", "Br. jedinica" i "Napomena".
- U redu sa alatima brauzera mogućnošću **Podešavanje reda sa alatima** (desni klik na mišu u redu sa alatima) dodajemo dugme za brzi pristup metodi klase **Stanje blagajne / Otvori fioku blagajne**.
- Otvaranje fioke blagajne od sada se pokreće klikom na dugme **Podmiri potraživanje** u prozoru **Evidentiranje i podmirivanje potraživanja** i ne više prilikom zaključivanja podmirivanja potraživanja kada se odštampa račun.
- Prilikom vraćanja otpisane građe, koja nije evidentirana kod člana, ispisuje se poruka da je ta građa otpisana.
- Na ispisu *Revers za nove rezervacije* signatura se ispisuje većim slovima.
- U obaveštenje o skorašnjoj opomeni koje se šalje e-poštom dodat je ispis odeljenja u kojem je građa pozajmljena.
- Popravke:
  - pri evidentiranju vraćanja međueljenski pozajmljene građe u posluženom odeljenju metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**;
  - pre prelaska u prozor **Građa domaće biblioteke** kod člana koji nij epotpisao izjavu prilikom upisa ponovo se ispisuje odgovarajuća poruka;
  - prilikom uvažavanja ograničenja pozajmice zbog nepodmirenih potraživanja, ako je potraživanje nastalo prilikom vraćanja građe kojoj je istekao rok pozajmice;
  - prilikom evidentiranja potraživanja kod nečlana evidentira se blagajnička transakcija.

V6.17-02, 31. maj 2018.

- Dodata je mogućnost da se kontrola celovitosti kompleta izvodi na RFID uređaju i ne u COBISS3/Pozajmici. Ovu mogućnost uključuje NCC na zahtev biblioteke i sme da se uključi samo u bibliotekama koje imaju RFID uređaje koji omogućavaju proveravanje celovitosti kompleta.
U biblioteci u kojoj će ova mogućnost biti uključena, nakon prijave korisnika u COBISS3 u prozoru **Komplet** prilikom prve transakcije sa kompletom pojavljuje se dugme **Komplet RFID**. Klikom na to dugme, kontrola celovitosti kompleta prenosi se na RFID uređaj. Postupak čitanja RFID uređajem onda ponovimo. Pri izvođenju svih daljih postupaka sa kompletima, nakon klika na dugme **Očitaj RFID** očitaju se sve jedinice

kompleta na RFID uređaju, a u COBISS3/Pozajmicu prenosi se samo vodeća jedinica kompleta koja je dovoljna za izvođenje izabranog postupka za sve jedinice kompleta. Kada se korisnik odjavi iz COBISS3, kontrola se ukida – postupak prelaska zato treba izvesti nakon svake prijave u COBISS3 kada se korisnik prvi put susretne sa radom sa kompletom.

- Popravke:
  - pri izvođenju postupaka na knjigomatu u bibliotekama sa odeljenjima;
  - pri evidentiranju negotovinskog podmirivanja potraživanja u bibliotekama koje imaju uključenu mogućnost otvaranja fioke blagajne nakon podmirivanja potraživanja.

V6.17-01, 22. maj 2018.

- Omogućeno je storiniranje podmirivanja potraživanja za nečlana. Račun najpre potražimo u klasi **Račun** i učitamo ga u radni prostor. Potom, upotrebimo metodu **Objekt / Storniraj**. Račun storniramo klikom na dugme **Storniraj**.
- Na ispisu *POZ-R-05: Rezervacije slobodne građe – po statusima* za rezervacije serijskih publikacija u stupcu "inventarski br." ispisuju se i godina (potpolje 997j) i godište (potpolje 997k) serijske publikacije.
- Kod metode **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje** nije više podrazumevano označeno dugme **Očitaj RFID**, već dugme **U redu**. Čitanje građe sa RFID uređajem aktiviramo pritiskom na dugme **Očitaj RFID** ili tipku **F8**.
- Popravke:
  - kod evidentiranja negotovinskog podmirivanja potraživanja van biblioteke kada član podmiri samo deo duga;
  - kod sortiranja građe koja je vraćena na knjigomatu i kod koje je u elementu \u u signaturi razmak;
  - prilikom vraćanja kompleta metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje** u drugom odeljenju, a ne u onom u kojem je komplet pozajmljen;
  - kod ispisa ulice i broja u adresi člana u ispisu *POZ-C-10: Obaveštenje o nepodmirenim potraživanjima*;
  - na ispisu *POZ-O-01: Opomene* za višeslojne kovertne ispis rednog broja (npr. 1/1, 1/2 itd.) usled automatskog očitavanja adrese primaoca opomene premešten je na gornju ivicu višeslojne kovertne.

V6.17-00(03), 12.–13. maj 2018.

- Popravke:
  - kod ispisa podlokacije na reversu za nove rezervacije, ako je primerak preusmeren na drugu podlokaciju – na reversu se od sada ispisuje podatak o podlokaciji preusmerenja; popravka je bila potrebna samo u bibliotekama kod kojih je uključen poseban parametar za određivanje ispisa elemenata signature u katalogu i kod slobodne građe;
  - kod vraćanja serijskih publikacija metodom za brzo vraćanje **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**;
  - kod paketnog brisanja rezervacija serijskih publikacija (ako postoje dalje rezervacije, ne brišu se više);
  - kod postupaka **Zaključni obradu** i **Na policu (W)** tokom postupka obrade rezervacija serijskih publikacija u slučaju vezanih godišta;
  - onemogućeno je korišćenje metode **Uredi** na stavci računa i knjižnog odobrenja;
  - u SMS i signalnoj poruci o nepodmirenim potraživanjima, pored podataka, ispisuje se i tekst obaveštenja;

- sadržaj poruke koja se prilikom obrade rezervacije slobodne građe ispisuje nakon izvođenja metode **Zaključí obradu** ako unesemo ili očitamo pogrešan identifikacioni broj primerka;
- kod brisanja ograničenja *zabrana pozajmice van biblioteke* prilikom vraćanja građe sa poslednje opomene programski se proverava postojanje poslednje opomene u ostalim odeljenjima;
- kod datuma potraživanja koje je evidentirano u segmentu COBISS2/Pozajmica u ispisima *POZ-C-08: Spisak članova sa dugom*, *POZ-C-10: Obaveštenje o nepodmirenim potraživanjima*, *POZ-C-11: Spisak dugova članova* i *POZ-EKS-06: Spisak dugova članova*.

V6.17-00(01), 24. april 2018.

- Popravke:
  - prilikom vraćanja kompleta u drugom odeljenju, a ne u odeljenju u kome je pozajmljen, penali se obračunavaju samo jednom za komplet u celini;
  - kod kompleta, datum isteka statusa *L – izgubljeno* može se odrediti i ručnim upisom;
  - kod uvažavanja ograničenja rezervacije preko COBISS+ za serijske publikacije;
  - uklanjanje glavne nule prilikom očitavanja CUID-a sa kartice Urbana (važi za Gradsku biblioteku u Ljubljani koja koristi Urbanu).

V6.17-00, 21.–22. april 2018.

- Prilikom vraćanja kompleta u odeljenje u kojem nije bio pozajmljen, na listiću koji se tom prilikom štampa ispisuju se inventarski brojevi svih jedinica kompleta (do sada samo vodeće jedinice kompleta).
- Listić sa podacima o izabranom primerku, koji može da se odštampa iz kataloga u pozajmici, produžen je za 3 reda.
- Listić sa podacima o rezervaciji dopunjen je podatkom o stanici bibliobusa. Podatak se ispisuje ako je građu rezervisao član koji se upisao na bibliobusu.
- Dopunjeni ispisi:
  - u ispisu *POZ-C-08: Spisak članova sa dugom* kod podataka o članu ispisuju se i podaci "Odeljenje/godina škole " i "Nadređeni član/partner";
  - u ispisu *POZ-G-01: Građa po transakcijama* dodat je novi ulazni parametar "Odeljenje biblioteke"; na spisku kod podataka o građi dodata je signatura.
- Popravke:
  - nakon pomeranja napomena kod člana, podaci o korisničkom imenu i vremenu unosa ostaju nepromenjeni;
  - metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje** građa se može vratiti i upisom broja za pozajmicu;
  - kod objekta **Račun** uklonjena je metoda **Pokaži**;
  - kod obračunavanja penala prilikom produženja roka pozajmice preko uređaja koji koriste SIP2;
  - kod brisanja rezervacija metodom **Zauzeta građa / Briši istekle rezervacije** ponovo se priprema spisak izbrisanih rezervacija.

V6.16-03, 16. april 2018.

- U bibliotekama koje koriste RFID uređaje dodate su i dopunjene sledeće mogućnosti:

- U prozoru **Građa domaće biblioteke** nakon aktiviranja metode na čitanje primeraka RFID uređajem desno od dugmeta **Očitaj RFID** ispisuje se podatak o broju inventarskih brojeva koje je RFID uređaj očitao. Broj se ispisuje naglašeno crvenom bojom i ostaje ispisano dok ponovo ne očitamo primerke RFID uređajem (dok ponovo ne kliknemo na dugme **Očitaj RFID**).
- U slučaju vraćanja građe u odeljenju u kojem nije bila pozajmljena, postupak vraćanja izvodi se za sve primerke očitane RFID uređajem. Za svaki vraćeni primerak ispisuje se listić o vraćanju. U slučaju kompleta štampa se samo jedan listić.
PAŽNJA: Vraćanje nepotpunog kompleta u odeljenju u kojem nije bio pozajmljen nije izvodljivo!
- Ako je prilikom obrade rezervacija slobodne građe (metoda **Praćenje i obrada rezervacija slobodne građe**) način obrade građe metodama **Zaključni obradu i Na policu** podešen za unos/očitavanje inventarskih brojeva, postupci se izvode za sve primerke očitane RFID uređajem.
- Ako su na RFID uređaj postavljene jedinice kompleta, izabrani postupak se automatski izvodi za komplet kao celinu, ali samo ako su RFID uređajem pročitane sve jedinice kompleta. U suprotnom slučaju, otvara se prozor **Komplet** u koji možemo da upišemo inventarske brojeve neočitanih jedinica kompleta ili možemo ponovo da izvedemo postupak očitavanja primeraka RFID uređajem. U tu svrhu u prozoru **Komplet** dodato je dugme **Očitaj RFID**.
SAVET: U slučaju vraćanja oštećenih jedinica kompleta, te jedinice ne stavljamo na RFID uređaj. Oštećene jedinice kompleta moramo ručno da označimo i da im odredimo odgovarajući status.
- Nakon pretraživanja po ključu u klasama **Polje 996/997** i **Zauzeta građa** podrazumevano je označeno dugme **Očitaj RFID**.
- Kod metoda **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje i Polje 996/997 / Evidentiraj transakciju sa građom u čitaonici** podrazumevano je označeno dugme **Očitaj RFID**.
- Ako je na RFID uređaj postavljeno više primeraka, metoda za pretraživanje po ključu u klasi **Polje 996/997** izvodi se za sve primerke na ploči, a u radni prostor se učitavaju svi očitani predmeti u toj klasi.
- U prozoru **Građa domaće biblioteke** podatak o broju pozajmljenih primeraka ispisuje se naglašeno i crvenom bojom.
- Popravke:
  - Prilikom vraćanja građe u odeljenje u kojem nije bila pozajmljena, listić sa podacima o građi za svaki vraćeni primerak ili komplet građe ispisuje se posebno;
  - Nakon prelaska sa COBISS2/Pozajmice na COBISS3/Pozajmicu evidentirana građa u prozoru **Građa domaće biblioteke** sortira se rastuće po datumu pozajmice;
  - Prilikom otkazivanja rezervacije građe preko uređaja koji koriste SIP2.

V6.16-02(01), 5. april 2018.

- Popravke:
  - ispis naslova primaoca opomene na A4 formatu pomeren je 1cm niže;
  - prilikom paketnog brisanja isteklih rezervacija sa statusom *O – rezervisan slobodan primerak* u slučaju dodatnih rezervacija kod člana koji je prvi na spisku rezervacija menja se status primerka u pozajmici iz *R – rezervisana slobodna građa* u *O – rezervisan slobodan primerak*.

V6.16-02, 31. mart 2018.

- Na ispisu *Revers za nove rezervacije* kod rezervacije serijske publikacije ispisuju se i godište (potpolje 997j) i godina (potpolje 997k) serijske publikacije.
- Upis stalne napomene kod građe sa statusom *R – rezervisana zauzeta građa* od sada je onemogućena.
- Prilikom podmirivanja potraživanja za nečlana kod gotovinskog plaćanja eventualni iznos za povraćaj ispisuje se u novom prozoru.
- Popravke:
  - prilikom određivanja datuma isteka statusa *L – izgubljeno* za komplet kada datum vraćanja građe iz kompleta još nije istekao uvažava se vremenski parametar iz stupca *rez*;
  - pri rezervaciji pozajmljenih sveski serijskih publikacija – preko COBISS/OPAC-a mogu se rezervisati i pozajmljene sveske;
  - za građu sa statusom *B – zadržano* u Mojoj biblioteci ne ispisuje se više informacija o trenutnim penalima jer se za građu sa tim statusom ne obračunavaju;
  - ispis strane države u adresi primaoca opomene nije više vezan za vrstu adrese; ako se država razlikuje od domaće države, u naslovu primaoca opomene uvek se ispisuje;
  - pri vraćanju rezervisane građe sadržaj privremene napomene, koja je upisana kod građe sa statusom *R – rezervisana zauzeta građa* prenosi se primerak građe koji pri vraćanju dobija status *W – čeka na polici na člana(rezervacija)*
  - uvažavanje individualno postavljenog ograničenja broja pozajmljenih primeraka van biblioteke ima prednost u odnosu na opšte ograničenje;
  - prilikom vraćanja međuodeljenski zadržane građe metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje** za građu koja je pozajmljena u bibliobusu i vraćena u drugom odeljenju.

V6.16-01(01), 19. mart 2018.

- Dodata je mogućnost odrezivanja poslednjeg znaka pri očitavanju 8-cifrenog broja članske karte; parametar se uključuje na zahtev biblioteke.

V6.16-01, 15. mart 2018.

- Za izvođenje metode **Račun / Podesi broj računa** od sada je potrebna privilegija za ažuriranje cenovnika *CRO_PL* (pre toga privilegija *CRO_CCR*).
- Za podešavanje numeratora broja članski karti od sada je potrebna privilegija za menjanje parametara pozajmice *LOAN_EDT* (pre toga privilegija *LOAN_OPER*).
- Prilikom evidentiranja podmirivanja potraživanja, kod izbora negotovinskog plaćanja, takođe je dozvoljen izbor vrste negotovinskog plaćanja *00 – nema podatka*.
- Popravke:
  - prilikom izvođenja međuodeljenske pozajmice, u transakcijskoj datoteci pozajmice evidentira se i podatak o vrsti građe;
  - prilikom slanja većeg broja opštih obaveštenja članovima.

V6.16-00, 10.–11. mart 2018.

- Da bismo sprečili neželjeno brisanje potraživanja, nakon klika na **Izbriši potraživanje** u prozoru **Evidentiranje i podmirivanje potraživanja** brisanje izabranih potraživanja treba dodatno potvrditi.

- U prozoru **Građa domaće biblioteke** nakon promene načina pozajmice (**Pozajmica van biblioteke / Pozajmica za čitaonicu**) kursor ostaje u prozoru za unos inventarskog broja (kod IN/CN=).
- Ispisi *POZ-BP-02: Blagajnički prilog sa PDV-om* i *POZ-BP-03: Zbirna evidencija blagajničkih priloga sa PDV-om* dopunjeni su pregledom plaćanja po pojedinačnim vrstama usluga.
- U definicijama ispisa za izračunavanje broja poseta kod parametra ispisa "Transakcija" podrazumevano je označena i transakcija 29 – *poseta nečlana*.
- Popravke:
  - Ako prilikom vraćanja primerka pozajmljene građe u čitaonicu referent za pozajmicu otkáže dodeljivanje građe za dalju upotrebu u čitaonici kod izabranog člana, izvodi se proveravanje da li je građa rezervisana kod drugog člana.
  - Pri produžavanju roka pozajmice izborom sve evidentirane građe kod člana, u slučaju kada rok pozajmice ne može da se produži, nakon vraćanja na prozor **Građa domaće biblioteke** izabrani primerci nisu više označeni.
  - Za izvođenje metode **Član / Pregled opomena** privilegija LOAN_OVR nije više neophodna.
  - Pri upisu, promeni ili brisanju napomene kod člana datum poslednje posete se ne ažurira.
  - Ako u tabeli vremenskih parametara nije određeno vreme važenja rezervacije za određenu vrstu građe, koja inače može da se pozajmi, takva građa ne može da se rezerviše.
  - Na ispisu *Revers (današnja ili izabrana građa)* ispisuje se i nula pri prikazu nepodmirenih potraživanja u ukupnom iznosu, ako je iznos manji od 1.
  - Privremena napomena ostaje kod građe koja je rezervisana za odeljenje pri međuodeljenskoj pozajmici građe.
  - U Mojoj biblioteci trenutni penali kod članova koji su oslobođeni plaćanja penala ne ispisuje se.

V6.15-02, 22. februar 2018.

- Popravke:
  - ako na obrascima za reverse i račune biblioteka ima izabranu vrednost "*I – s nepodmirenim potraživanjima*", od sada se na ispisu *Revers (današnja ili izabrana građa)* ispisuju samo nepodmirena potraživanja u ukupnom iznosu;
  - kod pripreme opomena u XML formatu.

V6.15-01, 19.–20. februar 2018.

- Za potrebe pripreme podataka za upitnik o radu biblioteke pripremljena je nova statistika *POZ-STA-T53: Po vrsti građe (knjige i brošure, serijske publikacije, integrativni izvori, ostalo)*. U ispisu statistike podaci o broju transakcija prikazani su po sledećim vrstama građe: knjige i brošure, serijske publikacije (bez obzira na fizički oblik serijske publikacije), integrativni izvori i ostala građa.
- Nalepnica za člansku kartu može da se odštampa i za broj članske karte koji je kod člana upisan kao alternativni broj. Ovu mogućnost uključuje NCC na zahtev biblioteke.
- Popravka:
  - pri ispisu oznake odeljenja na listićima i spiskovima sa podacima o rezervacijama građe.

V6.15-00(01), 12. februar 2018.

- Popravka:
  - nakon upotrebe metode **Član / Građa domaće biblioteke** član se učitava u radni prostor.

V6.15-00, 10.–11. februar 2018.

- U redu sa alatima u brauzeru, opcijom **Podešavanje reda sa alatima** (desni klik mišem u redu sa alatima), možemo da dodamo dugme za brzi pristup metodi klase **Račun / Evidentiraj podmirivanje potraživanja za nečlana**.
- U editoru **Član**, atribut **Nadređeni član** preseljen je na početni deo editora, i to posle atributa **Broj članske karte**.
- U editor **Član** dodat je jezičak **Nadređeni član** namenjen pretraživanju podređenih članova, odnosno članova koji posećuju biblioteku u ime pravnog lica ili nosioca porodične članske karte. Nadređene članove možemo da pretražujemo po oznaci i imenu partnera (ime partnera možemo da skraćujemo znakom *). Članove s porodičnom članskom kartom možemo da pretražujemo po imenu i prezimenu nosioca porodične članske karte. Rezultat pretraživanja su samo podređeni članovi.
- U spisku atributa, koji se ispisuju u brauzeru prilikom izbora člana, od sada se ispisuju i vrednosti atributa **Pol** i **Važenje članstva**. Ta dva atributa biće tako na raspolaganju i u *Alatu za eksport podataka* u klasi **Član**.
- Prilikom brisanja podataka o članu uklonjena je mogućnost izbora da se broj članske karte oslobodi ili će ostati zauzet. Broj članske karte izbrisanog člana uvek ostaje zauzet i zato se ne može dodeliti drugom članu.
- Nije moguća identifikacija člana brojem članske karte koja više ne važi, jer je kod člana promenjen broj članske karte ili je član izbrisan iz baze.
- Prilikom posete člana kategorije *004 – studenti (redovni)* ili *005 – studenti (vanredni, uz rad)*, proverava se starost člana. Ako je član stariji od 26 godina, prilikom ulaska i izlaska iz editora **Član**, otvaranja prozora **Građa domaće biblioteke** i evidentiranja posete člana metodom **Član / Evidentiraj posetu**, ispisuje se upozorenje.
- Prilikom kontrole dupliranih članova, osim imena i prezimena, ispisuje se i adresa člana koji je eventualni duplikat.
- Na zahtev biblioteke, posebnim parametrom može da se poveća ograničenje broja znakova pojedine napomene kod člana (upis pojedine napomene podrazumevano je, naime, ograničen na 90 znakova).
- Dopunjen je sadržaj reversa i računa:
  - u spisku nepodmirenih potraživanja, nepodmirena potraživanja se ispisuju zbirno po vrsti usluga/potraživanja i kategoriji cene (npr. sva evidentirani penali za knjige prikazani su zbirno u jednom redu);
  - ako član u biblioteci sa odeljenjima ima nepodmirena potraživanja u više odeljenja, ona su u spisku nepodmirenih potraživanja ispisana po pojedinim odeljenjima biblioteke;
  - u bibliotekama sa odeljenjima trenutni penali ispisani su posebno za svako odeljenje biblioteke;
  - Ako član nema evidentiranu građu, na reversu u rubrici Spisak građe ispisuje se tekst "Nema evidentirane građe".
- U podatke o članu, koji se ispisuju na reversu i računu, može se uključiti i ispis alternativnih brojeva. U tu svrhu, u editor podataka za obrasce reversa i računa (metoda

Domaća biblioteka / Pripremi obrasce za reverse i račune), dodata je nova promenljiva vrednost *alternativni broj*. Ako je kod člana upisano više alternativnih brojeva, ispisuju se svi brojevi koji su međusobno odvojeni razmakom.

- Prilikom ručnog evidentiranja potraživanja za članarinu (ona se, po pravilu, evidentira programski), možemo da produžimo i važenje članstva.
- Prilikom evidentiranja podmirivanja potraživanja, kod izbora negotovinskog plaćanja obavezan je izbor vrste negotovinskog plaćanja.
- U pretraživač klase **Evidentiranje i podmirivanje potraživanja / Transakcije** dodato je polje za pretraživanje "Broj članske karte".
- U bibliotekama sa odeljenjima, posebnim parametrom možemo da odredimo da se ograničenje broja pozajmljenih primeraka van biblioteke, koje je određeno u ograničenju poslovanja ili kod pojedinog člana, uvažava na nivou cele biblioteke, a ne samo odeljenja, što je zapravo podrazumevana vrednost. Parametar se uključuje na zahtev biblioteke.
- Prilikom brzog vraćanja jedinice kompleta (metoda **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**), u prozoru za vraćanje kompleta već je označena za vraćanje jedinica čiji smo identifikacioni broj očitali.
- Prilikom pozajmice i produženja roka pozajmice građe, čije je vreme pozajmice/produženja određeno u potpolju 996/997u, poruka se više ne ispisuje u novom prozoru, već u statusnom redu, u donjem delu brauzera. Na tu poruku upozorava nas poruka na radnoj površini. Poruke se mogu pregledati klikom na dugme **Poruke** u statusnom redu ili upotrebom metode **Sistem / Poruke / Pregled poruka**.
- U katalogu, kombinacijom tipki **Shift** i **Pregledaj**, na štampaču na kojem štampamo reverse, za označeni primerak građe možemo da odštampamo listić na kome su za izabrani primerak ispisani naslov, autor, signatura i inventarski broj.
- Granica pretraživanja građe u katalogu pozajmice podignuta je na 2000 primeraka građe.
- U prozoru **Građa domaće biblioteke** odeljenja biblioteke sada je aktivno dugme **Revers**, što omogućuje ispis spiska građe evidentirane u gostujućem odeljenju, na format A4. Ispis se podrazumevano šalje na štampač koji je određen logičkom destinacijom *Štampač – Pozajmica*.
- Prilikom paketnog brisanja neaktivnih članova, priprema se poseban spisak članova koji neće biti izbrisani zbog upisane napomene, a koji nemaju druge obaveze prema biblioteci.
- Za potrebe sortiranja podataka u statistikama pozajmice po opštini stanice bibliobusa, u šifrnariku *Stanica bibliobusa (CODE 311)*, u zagradi treba dopisati opštinu stanice. Primer: *02 Brezje (Maribor)*, gde je *02* kod stanice, *Brezje* naziv stanice, a *Maribor* opština stanice. Nove ispise statistika, u koje će biti uključeno i sortiranje podataka po opštinama stanica bibliobusa, pripremaćemo postepeno; za sada je dodata nova statistika *POZ-STA-C11: Po opštinama stanice/stanica bibliobusa (kod člana)/kategorijama članova*.
- Ako za neko od korisničkih imena u biblioteci sa odeljenjima, podrazumevano odeljenje prijave ne postoji više u lokalnom šifrnariku *Odeljenja (CODE 301)*, prilikom prijave u COBISS3 korisnik će se prijaviti u odeljenje koje je upisano na prvom mestu u tom šifrnariku.
- Ako je za korisničko ime, kao podrazumevano odeljenje prijave, određeno odeljenje mobilne biblioteke, prilikom prijave u COBISS3 korisnik se prijavljuje u stanicu bibliobusa koja se nalazi na prvom mestu u lokalnom šifrnariku *Stanica bibliobusa (CODE 311)*.
- Novi ispisi:

- Ispis *POZ-EKS-05: Građa u bibliobusu* omogućuje pripremu spiska građe u bibliobusu. Ispis je dodat u poddirektorijum **Podaci za dalju obradu** i predstavlja alternativu ispisu *POZ-G-03: Građa u bibliobusu*.
- Ispis *POZ-G-06: Pozajmica serijskih publikacija* omogućuje pripremu spiska pozajmljenih serijskih publikacija u izabranom periodu. Za svaku serijsku publikaciju ispisuju se podaci o broju pozajmica, broju produženja i broju rezervacija. Ispis uključuje i poseban obrazac *POZ-G-06: Pozajmica serijskih publikacija (za dalju obradu)*. Dodat je u poddirektorijum **Spiskovi / Građa** i pripremljen je tako da ga odgovarajućom verzijom Adobe Acrobat možemo pohraniti kao radnu svesku u Excel, gde podatke dalje uređujemo.
- Ispisi *POZ-C-11: Spisak dugova članova* u poddirektorijumu **Spiskovi / Članovi** i *POZ-EKS-06: Spisak dugova članova* u poddirektorijumu **Podaci za dalju obradu**, alternativa su ispisu *POZ-C-08: Spisak članova sa dugom* i omogućuju pripremu spiska svih nepodmirenih potraživanja članova u izabranom periodu. U ispisu *POZ-EKS-06* podaci su pripremljeni u tekstualnoj datoteci, a međusobno su odvojeni znakom "|". Kada je datoteka s podacima pripremljena, klikom na dugme **Pohrani kao** pohranjujemo je na odgovarajuće mesto u prozoru **Pregled i slanje ispisa**. Za dalju obradu, podatke možemo da importujemo u druge alate (npr. Excel). Na kraju spiska ispisuju se i trenutni penali kod članova. Nakon importa u Excelovu datoteku podatke sortiramo po broju članske karte.
- Ispis statistike *POZ-STA-C11: Po opštinama stanica/stanicama bibliobusa (kod člana)/kategorijama članova* namenjen je pripremi podataka o broju aktivnih članova sortiranih po opštinama stanica bibliobusa, stanicama bibliobusa i kategorijama članova. Ispis se nalazi u grupi ispisa **Pozajmica / Statistike (korisničke definicije) / Članovi**. Pre nego što se ispis pripremi, treba dopuniti lokalni šifarnik stanica bibliobusa tako što se kod imena stanice u zagradi doda naziv opštine, npr. *Brezje (Maribor)*. U definiciju statistike uključeno je dinamično sortiranje po opštinama stanica i stanicama. Ako podrazumevani način sortiranja nije adekvatan, pripremamo korisničke definicije sortiranja (npr. u sortiranje *opština stanice_1 (statično)*, za sortiranje po opštinama stanica upišemo opštine koje pokriva bibliobus biblioteke).
- Dopunjeni ispisi:
  - u ispisu *POZ-CG-07: Spisak rezervisane građe*, kod podataka o članovima koji su rezervisali građu, dodat je ispis podatka o odeljenju rezervacije;
  - u ispisima iz poddirektorijuma **Spiskovi / Članovi** proširen je stubac s rednim brojem;
  - u ispisima *POZ-C-02: Članovi po datumu poslednje posete* i *POZ-C-06: Članovi po datumu poslednje posete/po odeljenjima*, podaci o članovima ispisuju se sortirani po datumu poslednje posete; ako smo prilikom pripreme ispisa *POZ-C-06: Članovi po datumu poslednje posete/po odeljenjima* izabrali više odeljenja biblioteke, podaci o članovima ispisuju se posebno po odeljenjima (za svako odeljenje na novoj strani);
  - u ispisu *POZ-G-03: Građa u bibliobusu*, od sada se autor i naslov ispisuju u odvojenim stupcima; promenjen je i redosled stubaca (red. br., inventarski br., signatura, autor, naslov i godina);
  - prilikom pripreme ispisa *POZ-TR-04: Spisak blagajničkih transakcija* dodat je ulazni parametar "*Broj članske karte*", što omogućuje da ovaj ispis možemo da pripremimo samo za izabranog člana;
  - u spiskove u vezi s blagajničkim poslovanjem, gde su uključeni podaci o negotovinskim plaćanjima, dodat je pregled ukupnih iznosa po pojedinim vrstama negotovinskog plaćanja: *Spisak računa (zaključivanje blagajne)*, *POZ-BP-01:*

- Blagajnički prilog, POZ-BP-02: Blagajnički prilog sa PDV-om i POZ-BP-03: Zbirna evidencija blagajničkih priloga sa PDV-om;*
- u definicijama ispisa statistika za izračunavanje broja poseta, kod parametra ispisa "Transakcija", podrazumevano su već izabrane sledeće transakcije: *upis člana, pozajmica van biblioteke, pozajmica u čitaonicu, rezervacija zauzete građe, rezervacija slobodne građe, produženje roka pozajmice, vraćanje/brisanje građe iz evidencije kod člana, vraćanje sa zadržkom, evidentiranje gubitka građe, promena podataka o članu, promena datuma isteka, početak cirkulacije serijskih publikacija, poseta člana zbog pristupa internetu, rezervacija za čitaonicu, završetak cirkulacije serijskih publikacija, evidentiranje plaćanja, poseta člana u čitaonici, međubibliotečka pozajmica, međubibliotečko vraćanje, promena broja, poseta člana – razno i aktivnost člana sa inventarom.*
  - zbog dužine opisa kategorija sortiranja, ispisi statistika *POZ-STA-T12, POZ-STA-T19, POZ-STA-T35, POZ-STA-T36, POZ-STA-T37, POZ-STA-T38, POZ-STA-T39, POZ-STA-T40, POZ-STA-T44 i POZ-STA-T49* pripremljeni su za ispis u položenom formatu A4;
  - ispisi statistika transakcija, koje pripremamo za potrebe mobilne biblioteke, prebačeni su u poddirektorijum **Statistike (korisnička sortiranja) / Transakcije / Mobilna biblioteka.**
  - Popravke:
    - kod pozajmice kompleta građe preko RFID uređaja, ako na uređaj nisu položene sve jedinice kompleta i ako se na uređaju nalazi i druga građa; kada otkazemo pozajmicu nepotpunog kompleta, ostala građa se pozajmljuje, što se odmah i vidi u prozoru **Građa domaće biblioteke;**
    - kod kontrole starosti člana za kategorije *001 – predškolska deca, 002 – osnovnici i 003 – srednjoškolci* (važi za Gradsku biblioteku u Ljubljani koja koristi program Urbana);
    - kod kontrole važenja članstva prilikom rezervacije građe preko Moje biblioteke, ako je reč o građi odeljenja u kojem se članarina ne obračunava, a članu je članstvo već isteklo;
    - kod kontrole duplikata prilikom upisa novog člana, ako datum rođenja nije obavezan podatak kod svih kategorija članova.

V6.14-02, 20.–21. januar 2018.

- Za potrebe visokoškolskih i univerzitetskih biblioteka u grupi ispisa **Pozajmica / Statistike / Aktivni članovi** dodat je novi ispis *POZ-STA-A07: Po univerzitetu/kategoriji člana/zavodu u eVŠ (nakon isteka prelaska na COBISS3/Pozajmicu).* Namenjen je pripremi podataka o broju aktivnih članova za godinu prelaska biblioteke na segment COBISS3/Pozajmica. Podaci su sortirani po univerzitetu, kategoriji člana i visokoškolskim zavodima u eVŠ. Prilikom pripreme ispisa ulaznim parametrima "Kategorija", "Univerzitet" i "Visokoškolski zavod u eVŠ" možemo da izaberemo članove koje želimo da uključimo u pripremu statistike.
- Popravke:
  - u slučaju kada je za serijske publikacije podešen stepen dostupnosti za koji biblioteka dozvoljava uslovnu pozajmicu van biblioteke, ali ne dozvoljava rezervaciju uslovno dostupnih primeraka preko COBISS+, ove sveske serijskih publikacija ne mogu da se rezervišu preko COBISS+;
  - kod beleženja statusa i događaja SMS obaveštenja;
  - kod vraćanja sveski serijskih publikacija koje su rezervisane za korišćenje u čitaonici

- kod slanja obaveštenja o rezervaciji slobodne građe na e-adresu, koja je upisana kod mesta za obradu rezervacija; ovo obaveštenje se od sada šalje samo prilikom rezervacije slobodne građe u COBISS+ i ne više prilikom rezervacije koju izvodi bibliotekar; uređen je i oblik ovog obaveštenja.

V6.14-01(03), 13.–14. januar 2018.

- Popravke:
  - kod izračuna datuma isteka, u slučaju kada su periodom za izračun obuhvaćeni 1. i 2. januar;
  - kod ispisa reversa na knjigomatu i podataka na ekranu knjigomata u slučaju produženja roka pozajmice, te kod uvida u stanje evidentirane građe;
  - na opomenama formata A4, zvanje potpisnika i slika potpisa spojeni su na jednoj strani;
  - kod izračuna broja aktivnih članova (ispisi od *POZ-STA-A01* do *POZ-STA-A04* i od *POZ-STAC01* do *POZ-STA-C10*), partneri za međubibliotečku pozajmicu i odeljenja biblioteke ne uvažavaju se kao članovi.

V6.14-01(02), 6.–7. januar 2018.

- U ispisima statistika, gde je uključeno sortiranje po vrstama transakcija u pozajmici, osim opisa transakcije, ispisuje se i numerička oznaka transakcije.
- Popravka kod uslova za udaljen pristup članova za potrebe biblioteke NUK.

V6.14-01(01), 22. decembar 2017.

- Popravka kod pohranjivanja kalendara za 2018. godinu.

V6.14-01, 21. decembar 2017.

- U bibliotekama sa zajedničkom bazom podataka o članovima prilikom prijave u servis Moja biblioteka preko COBISS+ zapis o članu prenosi se u lokalnu bazu podataka o članovima izabrane biblioteke.
- Popravke:
  - pri ispisu upozorenja kod neuspešne međudeljene pozajmice građe koja je prenetu u bibliobus;
  - pri vraćanju sveski serijskih publikacija;
  - pri korišćenju prečice za štampanje reversa za građu kombinacijom tipki **Alt** i **D** u prozoru **Građa domaće biblioteke**;
  - pri pripremi posebnog reversa za nove rezervacije na formatu A5 za izabrani primerak u prozoru **Građa domaće biblioteke** kombinacijom tipke **Shift** i dugmeta **Revers** (dopuna za potrebe rada biblioteke NUK);
  - pri kontroli potpisa izjave prilikom upisa kod prelaska u editor **Član** objektnom metodom;
  - pri produženju roka pozajmice na knjigomatu i preko bibliofona uvažavaju se ista pravila za produženje koja važe u segmentu COBISS3/Pozajmica i preko Moje biblioteke;
  - pri pripremi spiska članova sa podacima za e-obaveštavanje kada su podaci o članovima upisani ćirilicom, odnosno u ćirilichnom interfejsu;
  - kod ispisa statusa RFID uređaja i statusa zaštite građe u bibliotekama sa odeljenjima

- pri pripremi statistike aktivnih članova (ispisi od *POZ-STA-A01* do *POZ-STA-A04* i od *POZ-STA-C01* do *POZ-STA-C10*) u vezi sa uvažavanjem aktivnosti nečlanova i transakcija koje nisu vezane za pojedinačnog člana;
- pri pripremi statistika pozajmice građe (ispisi od *POZ-STA-G01* do *POZ-STA-G12*) u vezi sa ispisom kategorija sortiranja – ispisuju se sve kategorije, čak i ako nema transakcija;
- pri pripremi statistika transakcija (ispisi od *POZ-STA-T01* do *POZ-STA-T03*) u vezi sa ispisom kategorija sortiranja – ispisuju se sve kategorije za obuhvaćene transakcije; uklonjena je posebna tabela za prikaz transakcija nečlanova; podaci o transakcijama koje nisu vezane za člana, obuhvaćeni su u kategoriji "bez vrednosti";
- pri pripremi statistika za izračunavanje broja poseta (od *POZ-STA-PT01* do *POZ-STA-PT07*) u vezi sa ispisima kategorija sortiranja – ispisuju se sve kategorije za obuhvaćene transakcije;
- pri pripremi ispisa *POZ-C-08:Spisak članova sa dugom* kod članova koji su oslobođeni plaćanja penala, trenutni penali se ne ispisuju.

V6.14-00(02), 13. decembar 2017.

- Popravka:
  - ako biblioteka ima uključenu mogućnost da se pri produženju roka pozajmice uvažava stepen dostupnosti, nakon produženja ispisuje se do kada je rok za vraćanje produžen.

V6.14-00, 9.–10. decembar 2017.

- Uključena je nova funkcionalnost **Pozajmica inventara** koja omogućava unos podataka o inventaru (npr. o čitačima koje biblioteka pozajmljuje svojim članovima) i evidentiranje postupaka pozajmice inventara.
Za podešavanje dužine inventarskog broja inventara obratite se NCC-u.
- Uključen je nadograđen način praćenja i obrade rezervacije građe.
Ova funkcionalnost biće uključena bibliotekama tokom 2018. godine.
- Dodata je mogućnost pripreme podataka o tome koja su podešavanja e-obaveštavanja članovi uključili. Prilikom pripreme podataka uvažavaju se članovi koji, kod podataka za e-obaveštavanje, upisanu e-adresu ili broj mobilnog telefona. Podatke pripremamo na objektu **Elektronsko obaveštavanje** metodom **Spisak članova sa podacima za e-obaveštavanje**. Tokom postupka pripreme treba odrediti lokaciju i naziv datoteke (tip datoteke mora da bude *.txt*, npr. *obavestavanje.txt*) u koju ćemo pohraniti podatke. Kada se postupak završi, o tome se ispisuje poruka. Datoteka sadrži sledeće podatke o članovima: broj članske karte, ime, prezime, e-adresa i broj mobilnog telefona. Za sve vrste e-obaveštavanja ispisuje se i da li je član pretplaćen na primanje e-obaveštenja (vrednost "Da") ili nije (vrednost "Ne"). Podaci su odvojeni znakom "|". Možemo da ih importujemo u program MS Excel u kojem možemo da ih obrađujemo (npr. sortiramo po tome da li članovi imaju upisanu e-adresu).
- U kalendaru biblioteke (odeljenja) za dane kada je biblioteka ili njeno odeljenje zatvoreno, možemo da upišemo razlog. U kalendaru najpre označimo dan kada je biblioteka (odeljenje) zatvorena, potom kod mogućnosti **Napomena**: upišemo razlog. Nakon potvrđivanja dana kada je biblioteka zatvorena, klikom na dugme **Odredi** ili **Odredi sve** kod tog dana se beleži i upisana napomena. Vidimo je u ekranskom savetu kada se postavimo na pojedinačan dan u kalendaru. Napomena se briše kada za izabrani dan odredimo da je biblioteka otvorena.

- U katalogu, kod rezultata pretraživanja, pored podatka o broju polja 996/997, ispisuje se i broj zapisa koji odgovaraju zahtevu za pretraživanje.
- U bibliotekama koje imaju uključenu kontrolu da se prilikom produženja roka pozajmice opcijom **Produži sve** produžava rok pozajmice samo za građu sa određenim statusima, ista kontrola će se uvažavati i prilikom promene datuma isteka roka pozajmice ručnim upisom datuma ili perioda važenja.
- Ispis *Revers za nove rezervacije* dopunjen je ispisom stanice bibliobusa koja je upisana kod člana.
- U prozoru **Građa domaće biblioteke** dodata je mogućnost ispisa reversa za nove rezervacije za izabrani evidentirani primerak. Ispisujemo ga kombinacijom tipki **Alt** i dugmeta **Revers**. Revers je u formatu A5. Dopuna je uvedena za potrebe biblioteke NUK.
- Kod ispisa za potrebe pozajmice, dodat je novi poddirektorijum *Podaci za dalju obradu* u koji su dodata dva nova ispisa:
  - *POZ-EKS-03: Građa po transakcijama*, koji omogućava pripremu spiska građe sa izabranim transakcijama za izabrani period. Ovaj ispis je alternativa za ispis *POZ-G-01: Građa po transakcijama*.
  - *POZ-EKS-04: Članovi sa evidentiranom građom*, koji omogućava pripremu spiska evidentirane građe za izabrane članove. Ovaj ispis je alternativa za ispis *POZ-CG-01: Članovi sa evidentiranom građom*.

Podaci su pripremljeni u tekstualnoj datoteci, a međusobno su odvojeni znakom "|". Kada je datoteka sa podacima pripremljena, pohranjujemo je na odgovarajuće mesto klikom na dugme **Pohrani kao** u prozoru **Pregled i slanje ispisa**. Podatke možemo da importujemo u druge alate za dalju obradu (npr. MS Excel).

- Dodata su dva nova ispisa za potrebe pozajmice:
  - *POZ-C-10: Obaveštenje o neizmirenim potraživanjima*, koji omogućava obaveštavanje članova o neizmirenim potraživanjima klasičnom ili elektronskom poštom. Prilikom pripreme ispisa određujemo datum početka i kraja perioda za koji će se uvažavati evidentirana potraživanja. Članovima, kod kojih je upisana e-adresa za e-obaveštavanje, obaveštenje će biti poslato na tu e-adresu, a za ostale članove pripremiće se ispis za slanje klasičnom poštom. Sadržaj uvodnog teksta u obaveštenju može da se prilagodi potrebama biblioteke u varijabli *Uvodni tekst (POZ-C-10)* (direktorijum *Varijable/Sistemske definicije/Pozajmica/Obaveštenja koja se šalju iz ispisa*).
  - *POZ-G-05: Statistika građe u bibliobusu*, koji omogućava uvid u trenutno stanje građe u bibliobusu.
- Dopunjeni su ispisi za potrebe pozajmice:
  - *POZ-C-08: Spisak članova sa dugom*: dodata je informacija o trenutnim penalima u odeljenju koje je izabrano prilikom pripreme ispisa (važi sa biblioteke sa odeljenjima).
  - Prilikom pripreme ispisa *POZ-CG-07: Spisak rezervisane građe* dodati su parametri upita "Autor", "Naslov" i "COBISS.XX-ID".
  - Prilikom pripreme ispisa *POZ-G-02: Najtraženija građa* dodati su parametri upita "Bibliografski nivo (001c)", "UDK za statistiku (675s)" i "Namena (100e)".
- U segmentu COBISS3/Ispisi kod ispisa za potrebe pozajmice (**Ispisi / Sistemske definicije / Pozajmica**) uklonjena je podgrupa statistika *Poseta* (ispisi *POZ-STA-01* do *POZ-STA-007*). Ove statistike su zamenjene statistikama *POZ-STA-PT01* do *POZ-STA-PT07* i statistikama posete u poddirektorijumu **Statistike (korisničke definicije) / Posete**. U ovim statistikama korišćena je metodologija izračunavanja broja poseta koja bibliotekama omogućava veću fleksibilnost prilikom dobijanja podataka o broju poseta

(npr. biblioteka sama izabere koje će aktivnosti članova uključiti u izračun broja fizičke posete biblioteke).

- Popravke:
  - pri evidentiranju vraćanja poslednjeg primerka sa evidentiranom opomenom (metoda **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**) nakon potvrđivanja vraćanja (dugme **Vrati**) označena građa se razdužuje kod člana;
  - podaci o građi iz kompleta ispisuju se zajedno na reversu;
  - pri pretraživanju članova sa porodičnom članskom kartom;
  - u pretraživaču **Obaveštenje** pri pregledu pojmova po statusu obaveštenja kada obaveštenje ima status "kreirano";
  - prilikom evidentiranja podmirivanja potraživanja za nečlana evidentira se transakcija 32 – *evidentiranje plaćanja*;
  - prilikom brisanja alternativnog broja, taj se broj ne uvrštava u nevažeće brojeve, već se definitivno izbriše;
  - pri izračunavanju broja poseta u statistikama posete:
    - ako su kod člana u periodu koji se uvažava pri izračunavanju poseta unutar istog odeljenja zabeležene iste vrste transakcija;
    - ako je ista transakcija kod člana evidentirana u roku jednog sata u različitim odeljenjima;
    - svaka transakcija 29 – *poseta nečlana* od sada se beleži kao nova poseta.

V6.13-03(05), 22. novembar 2017.

- Popravke:
  - u slučaju identifikacije člana sa alternativnim brojem "broj članske karte", član se ne upiše u lokalnu bazu podataka o članovima, ako za njega postoji zapis u referentnoj bazi studenata, a u lokalnoj bazi ne postoji;
  - kod plaćanja potraživanja preko eUJP-a ažuriraju se podaci člana o ispunjavanju uslova za pristup informacionim izvorima;
  - prilikom produženja roka pozajmice sa opcijom **Produži sve**.

V6.13-03(04), 20. novembar 2017.

- Popravka kod evidentiranja posete člana metodom **Član / Evidentiraj posetu**, kada se za identifikaciju člana upotrebi drugi podatak, a ne broj članske karte.
- Popravka kod produženja roka pozajmice za primerke sa ograničenjem dostupnosti u potpolju 996/997u.
- Popravka na obrascima za reverse i račune.

V6.13-03(03), 15. novembar 2017.

- Popravka pri izvođenju metode **Polje 996/997 / Evidentiraj transakciju s građom za čitaonicu**.

V6.13-03(02), 14. novembar 2017.

- Prilikom unosa novog člana sa opcijom prenosa podataka iz referentsne baze studenata kontrola duplikata izvodi se i u bibliotekama koje ne koriste zajedničku bazu članova

- Pri promeni podatka **Vrsta škole** kod člana se brišu podaci o školovanju koji su povezani sa vrednošću tog atributa.
- Popravke kod:
  - beleženja datuma u transakcionim datotekama pozajmice;
  - vraćanja pojedinačnih sveski serijske publikacije koje su postavljene u bibliobus u odeljenje koje nije odeljenje u kojem su bile pozajmljene;
  - ispisu informacije o postavci građe u bibliobusu;
  - uvažavanju privilegija prilikom prijave u COBISS3 i prelaska u pojedinačna odeljenja pozajmice
  - beleženju blagajničkih transakcija kod negotovinskog podmirivanja potraživanja van biblioteke
  - vraćanja građe bez izbora člana u odeljenje koje nije odeljenje u kojem je građa pozajmljena
  - brisanju nevažećih brojeva;
  - slanju obaveštenja o otkazivanju rezervacije.

V6.13-03(01), 30. oktobar 2017

- Popravka kod pripreme opomena za biblioteke u kojima se članovima, prilikom prijema najviše opomene, postavlja ograničenje "Zabrana pozajmice van biblioteke".

V6.13-03, 28.–29. oktobar 2017.

- Biblioteka se može odlučiti da se, prilikom produženja roka pozajmice za građu koja ima upisan stepen dostupnosti (potpolje 996/997p – *Stepen dostupnosti*), uvažava stepen dostupnosti, a ne vreme koje je za tu vrstu građe određeno u tabeli vremenskih parametara. Za uključivanje ove opcije biblioteka mora da pošalje zahtev NCC-u.
- U bibliotekama Biotehničkog fakulteta, ograničenje "Zabrana pozajmice van biblioteke" od sada je zajednički podatak.
- Prilikom upisa novog člana s mogućnošću prenosa podataka iz referensne baze podataka o studentima, dodata je kontrola duplikata na osnovu imena, prezimena i datuma rođenja. Do sada se kontrola izvodila samo na osnovu korisničkog broja.
- Ako preko zahteva za pretraživanje prilikom pretraživanja u katalogu ne dobijemo pogotke, označi se dugme **Pretraži**.
- U pretraživaču **Zauzeta građa** može se pretraživati po COBISS.XX-ID, čak i ako biblioteka nema uključen segment COBISS3/Međubibliotečka pozajmica.
- Popravka prikaza atributa **Naziv škole** kod pogodaka u pretraživaču **Član**.
- Popravka u postupku prilikom kojeg građu, koju je član pozajmio u čitaonicu, pozajmimo van biblioteke.
- Popravka kod brzog vraćanja (**Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**) serijskih publikacija.

V6.13-02, 17. oktobar 2017.

- U segment **Pozajmica** dodata je klasa **Bibliografski zapis**, što omogućuje podešavanje podrazumevanih polja za pretraživanje u katalogu i za zaposlene koji imaju samo privilegije za rad u segmentu Pozajmica.
- Kod pojedinačnog i paketnog ažuriranja podataka o članu dodata je opcija isključivanja ažuriranja podatka o kategoriji člana (podatak se ažurira na osnovu podatka o načinu

studiranja u referensnoj bazi studenata). Za uključivanje te opcije biblioteka mora da pošalje zahtev NCC-u.

- Kod pojedinačnog i paketnog ažuriranja podataka o članu, prilikom provere identičnosti imena i prezimena člana u lokalnoj i referensnoj bazi, veličina slova se više ne uvažava.
- Popravka kod slanja obaveštenja o otkazivanju rezervacije.

V6.13-01, 12. oktobar 2017.

- Dodata je mogućnost isključivanja programske kontrole pri pozajmici dodatnih primeraka monografske publikacije koja je kod člana već pozajmljena u istom odeljenju. Za uključivanje ove mogućnosti biblioteka mora da pošalje zahtev NCC-u.
- Kod pojedinačnog i paketnog ažuriranja podataka o članu (metode **Član / Ažuriraj podatke o članu – studentu** i **Član / Ažuriraj podatke o članovima – studentima**) e-adresa se ne ažurira.
- Indikator opomena "OVR" briše se i u slučaju vraćanja poslednjeg primerka građe sa opomenom u odeljenju koje nije odeljenje u kojem je pozajmljen.
- Popravka kod rezervacije zauzete sveske serijske publikacije.
- Popravka kod podmirivanja potraživanja za nečlana.
- Popravka kod podešavanja statusa cenovnika.

V6.13-00(01), 3. oktobar 2017.

- Popravka pri rezervaciji zauzete građe preko COBISS+.
- Popravka pri podmirivanju potraživanja u bibliotekama koje evidentiraju samo negotovinska plaćanja izvan biblioteke, jer nisu obveznici za poresko potvrđivanje računa.

V6.13-00, 30. septembar–1. oktobar 2017.

- Za potrebe statistika omogućeno je sledeće:
  - Korisnički definisana sortiranja mogu da se pripreme.
Za sortiranje podataka u statistikama možemo da pripremimo korisničke definicije sortiranja koje su prilagođene potrebama biblioteke. Korisničku definiciju sortiranja pripremamo tako što iskopiramo sistemsku definiciju, a dupliranjem korisničkog sortiranja pripremamo proizvoljan broj novih sortiranja koja su prilagođena potrebama biblioteke.
  - Pri pripremi ispisa statistike, umesto sortiranja koje je sistemski određeno, može se izabrati drugo sortiranje (koje može da bude sistemski ili korisnički definisano).
  - U ispisima statistika, kada za neku kategoriju u sortiranju nisu evidentirane aktivnosti ispisuje se znak "-" (crtica).

Rad sa sortiranjima opisan je u uputstvima [COBISS3/Ispisi – sortiranja](#), koja su dostupna na portalu *Obrazovanje*.

Na osnovu potreba opštih biblioteka pripremljen je nov komplet definicija statistika (ukupno 73 statistike) koje uključuju mogućnosti koje su gore navedene. Kod novih statistika uvažavane su i potrebe za dodatnim kriterijumima za sortiranje podataka (npr. po odeljenjima biblioteke), a dodate su i statistike blagajničkih transakcija. Definicije novih statistika nalaze se u poddirektorijumu **Ispisi / Sistemske definicije / Pozajmica /**

Statistike (korisnička sortiranja). Podeljene su u četiri sadržinska sklopa (poddirektorijuma). To su:

- *Članovi* (za pripremu statistika aktivnih članova),
- *Posete* (za pripremu statistika poseta),
- *Transakcije* (za pripremu statistika transakcija) i
- *Blagajna* (za pripremu statistika blagajničkih transakcija).

Sve definicije ispisa statistika koje su do sada bile na raspolaganju, ostale su nepromenjene i mogu se i dalje koristiti. Pohranjene su u poddirektorijumu **Ispisi / Sistemске definicije / Pozajmica / Statistike**.

U vezi sa potrebama biblioteka za pripremom ispisa i statistika u .xls formatu (MS Excel), obaveštavamo vas da se ispisi i statistike mogu preoblikovati u taj format iz .pdf formata, ako imate odgovarajući verziju programa Adobe Acrobat (npr. Adobe Acrobat Pro DC). Program Adobe Acrobat, naime, omogućava da sadržaj datoteke opcijom *Datoteka / Eksportuj u / Tabela* pohranimo kao radnu svesku u programu MS Excel, a potom tamo podatke dalje uređujemo.

- U segmentu COBISS3/Ispisi preuređen je sadržaj poddirektorijuma sa definicijama ispisa za potrebe pozajmice (**Ispisi / Sistemске definicije / Pozajmica**). Definicije ispisa pohranjene su i tri poddirektorijuma. To su:
  - *Spiskovi* (definicije ispisa spiskova za potrebe pozajmice: *Članovi, Građa, Članovi i građa, Opomene, Blagajničko poslovanje, Transakcije, Cirkulacija serijskih publikacij, Članska karta; Ispis POZ-EKS-01: Spisak nepodmirenih tužbi* premešten je u poddirektorijum Opomene.);
  - *Statistike* (definicije ispisa statistika za potrebe pozajmice koje su bile na raspolaganju do COBISS3, V6.12-00(10));
  - *Statistike (korisnička sortiranja)* (definicije ispisa za potrebe pozajmice kod kojih može da se upotrebi korisnički definisano sortiranje).
- U redu sa alatima brauzera opcijom **Podešavanje reda sa alatima** (desni klik mišem u redu sa alatima) možemo dodati dugmad za brzi pristup sledećim metodama klase: **Građa / Katalog, Član / Građa domaće biblioteke, Član / Evidentiraj posetu, Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje, Zauzeta građa / Obradi rezervacije, Zauzeta građa / Pripremi rezervisanu građu za preuzimanje i Odeljenje / Prelazak u drugo odeljenje**.
- Veličina prozora editora i nekih elemenata editora može da se promeni, tako što se mišem postavimo na ivicu prozora i povučemo u željenom smeru. Tako, na primer, možemo da povećamo i veličinu prozora **Cenovnik**.
- Ukoliko je kod biblioteke uključena mogućnost da se pri produženju roka pozajmice svih primeraka građe produžava rok vraćanja u svim odeljenjima u kojima član ima evidentiranu građu, mogućnost produženja se nudi samo u slučaju kada član, pored trenutnog odeljenja, ima evidentiranu građu u barem još jednom od preostalih odeljenja.
- Ukoliko je kod biblioteke uključena mogućnost da se članu pri prijemu poslednje (najviše) opomene postavi ograničenje "Zabrana pozajmice van biblioteke", pri vraćanju poslednjeg primerka građe sa najvišom opomenom nudi se mogućnost brisanja ovog ograničenja.
- Dodata je mogućnost da se nakon štampanja reversa (dugme **Revers** u prozoru **Građa domaće biblioteke**) prozor **Građa domaće biblioteke** automatski zatvara. Za uključivanje ove mogućnosti biblioteka mora da pošalje zahtev NCC-u.

- Ukoliko kod člana želimo da evidentiramo pozajmicu dodatnih primeraka monografske publikacije koja je članu već pozajmljena (primerak građe ima isti COBISS.XX-ID) u istom odeljenju, ispisuje se poruka u vezi sa tim, a referent za pozajmicu mora da odluči da li će dodatni primerak građe pozamiti uprkos tome ili ne.
- Vraćanje građe u bilo kojem odeljenju od sada je izvodljivo i bez izbora člana metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**. U prozoru **Građa domaće biblioteke** u polje "IN/CN" prenosi se očitani inventarski broj ili broj za pozajmicu. Postupak vraćanja je odatle nepromenjen.
- U slučaju brzog pretraživanja člana (**Član / Pretraži po ključu**), pretraživanja člana za pozajmicu (**Član / Građa domaće biblioteke**) i pri evidentiranju posete člana (**Član / Evidentiraj posetu**) brojem članske karte koja je pripadala članu koji je izbrisan iz baze podataka, ako je pri brisanju izabrano da broj treba da ostane zauzet, ispisuje se poruka da je član izbrisan iz baze podataka.
- U slučaju vraćanja primerka za koji je kod podataka o fondu postavljen status (potpolje 996/997q – *Status*), o tome se ispisuje poruka.
- Spisak atributa klasa **Pozajmica van biblioteke, Međuodjeljska pozajmica, Građa u cirkulaciji, Međubibliotečka pozajmica, Rezervacija primerka, Rezervacija građe i Pozajmica za čitaonicu**, koji se ispisuju u brauzeru pri izboru primerka, dopunjen je ispisom vrednosti atributa **Podlokacija preusmerenja (e\E)**.
- Ispis podataka o stanju primeraka u pozajmici (dugme **Pregledaj**), koji se ispisuju u prozoru **Uvid u stanje građe**, dopunjen je statusom primerka (ST=) i podlokcijom preusmerenja (E=).
- Pri vraćanju građe u prozoru **Građa domaće biblioteke** kod informacije o poslednjem vraćenom primerku ispisuje se i naslov vraćenog primerka. U slučaju dužeg naslova, naslov je skraćen sa tri tačke.
- Na listiću sa podacima o rezervaciji, koji se ispisuje nakon pripreme rezervisane građe za preuzimanje, naglašeno se ispisuje informacija da li je članu poslato obaveštenje o tome.
- Kod evidentiranja podmirivanja potraživanja u slučaju gotovinskog plaćanja u rubriku "Gotovina" treba upisati iznos gotovine koji nam je predao posetilac biblioteke. Do sada se podrazumevano ispisivao iznos potraživanja koji je trebalo podmiriti.
- Ako za biblioteku sa odeljenjima za koju kod korisničkih imena nije određeno podrazumevano odeljenje prijave, pri prijavi u COBISS3 korisnik će se prijaviti u odeljenje koje je upisano na prvom mestu u lokalnom šiframiku *Odeljenja (CODE 301)*.
- Dopunjene su i dodate mogućnosti u bibliotekama koje koriste RFID uređaje:
  - Dodata je mogućnost proveravanja i menjanja statusa zaštite građe (metoda **Sistem / RFID uređaj / status zaštite**). U ovom kontrolnom prozoru možemo da proverimo da li RFID uređaj radi ili ne.
  - Pri vraćanju građe metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**, kada su pročitani i primerci sa statusom *slobodno*, u prozoru sa porukom ispisuju se inventarski brojevi svih slobodnih primeraka.
  - Pri vraćanju građe metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**, kada su pročitani i primerci sa statusom *slobodno*, postupak vraćanja se nudi i izvodi za sve evidentirane primerke građe.
- Ispisi za potrebe pozajmičec:

- Nov ispis *POZ-CG-07: Spisak rezervisane građe* omogućava pripremu spiska rezervisane zauzete građe (status *R*) zajedno sa spisakom članova koji su građu rezervisali.
- Ispis *POZ-G-02: Najtraženija građa* dopunjen je tako što u odvojenom obrascu *Pregled za svu uvrštenu građu* za svu građu koja je uvrštena na spisak ispisuje se i zbirni pregled broja pozamica, produženja i rezervacija. Obrazac je pripremljen tako da ga odgovarajućom verzijom programa Adobe Acrobat (npr. Adobe Acrobat Pro DC) možemo pohraniti kao radnu svesku (workbook) u MS Excelu, a tamo podatke možemo dalje da uređujemo.
- Ispis *POZ-STA-G03: Po vrsti građe (fizički oblik)/mesecima* – pri sortiranju podataka po fizičkom obliku uvažava se sadržaj potpolja *001b – Vrsta zapisa*.
- Popravka kod rezervacija vezanih sveski serijskih publikacija za čitaonicu.
- Popravka kod ispisivanja listića sa podacima o rezervaciji u slučaju vraćanja rezervisane građe.
- Popravka kod obračunavanja troškova opomene u bibliotekama u kojima trošak novih opomena prekriva trošak prethodne opomene: to se dešava čak i ako je član za istu građu već dobio opomenu.
- Popravka kod uključenja novog odeljenja za pozajmicu: priprema se i blagajna za to odeljenje.
- Uslovi za produženje roka za vraćanje na knjigomatu i bibliofonu izjednačeni su sa uslovima za produženje putem servisa Moja biblioteka.
- Popravka kod izračunavanja broja poseta: u slučaju evidentiranja transakcija u pozajmici za protekli period, prilikom izračunavanja broja poseta evidentirane transakcije uvažavaju se kao nova poseta člana.
- Popravka: istekle rezervacije mogu se brisati sa osnovnom privilegijom za rad u pozajmici (POZ_OSN).

V6.12-00(10), 07. septembar 2017.

- U e-poruci koju dobija član pri plaćanju u Moji biblioteci promenjen je naziv obaveštenja, dodat je ispis podataka o biblioteci i datumu uplate, uklonjen je ispis teksta *Ovo je sistemska poruka...*

V6.12-00(09), 28. avgust 2017.

- Popravka kod brisanja isteklih rezervacija.
- Opomene:
  - popravka kod ispisa adrese primaoca opomene u slučaju promene poštanske adrese za opomene
  - popravka kod slanja obaveštenja o skorašnjoj opomeni

V6.12-00(08), 23. avgust 2017.

- Popravka kod kontrole postojanja rezervacija, s obzirom na odeljenje u kome je rezervacija nastala (prilikom rezervacije i vraćanja preko knjigomata).

- Popravka kod pripreme opomena za građu koja je pozajmljena u čitaonicu; opomena se ne priprema, ako datum isteka još ni istekao.
- Popravka kod otkazivanja evidentiranja potraživanja za neizvršeno preuzimanje rezervisane građe prilikom paketnog brisanja isteklih rezervacija.
- Popravka dupliranog poštanskog broja kod stranih državljana na ispisu *Obrasca za upis*.
- Popravke kod uslova za pristup na daljinu i kod pripreme datoteke s podacima o članovima za potrebe Narodne i univerzitetske biblioteke (NUK) u Ljubljani.

V6.12-00(07), 17. avgust 2017.

- Dopune kod pripreme datoteke s podacima o članovima za potrebe Narodne i univerzitetske biblioteke (NUK) u Ljubljani.

V6.12-00(06), 9. avgust 2017.

- U COBISS+ i COBISS/OPAC-u onemogućena je rezervacija građe koja je pozajmljena na neodređeno vreme.
- Dodata mogućnost upotrebe korisničke definicije ispisa umesto sistemske definicije.
- Dopuna uslova za pristup na daljinu za potrebe Narodne i univerzitetske biblioteke (NUK) u Ljubljani.
- Uključivanje pripreme datoteke s podacima o članovima za potrebe Narodne i univerzitetske biblioteke (NUK) u Ljubljani.

V6.12-00(05), 15.–16. jul 2017.

- Popravka kod stalnih rezervacija:
  - dok stalna rezervacija ima status "važeće", građa je evidentirana u pozajmici i promena statusa u fondu nije moguća;
  - kod stalnih rezervacija status "važeće" može da se promeni tek kada nijedna od pripadajućih svezaka više nije evidentirana u pozajmici.

V6.12-00(04), 8.–9. jul 2017.

- Popravka kontrole potpisa pristupne izjave.
- Popravka kod privilegija za izdavanje kopije računa (od sada su dovoljne osnovne privilegije za rad sa blagajnom).
- Popravka ispisa perioda obrade rezervacija u ispisu POZ-R-01 (Spisak rezervisane građe).
- U katalogu ponovo možemo da se pomeramo po spisku pogodaka tipkama za pomeranje.

V6.12-00(03), 3. jul 2017.

- U ispisu POZ-C-08 kod podataka o članu uključen je ispis alternativnog broja člana (broja studenta ili broja korisnika).
- Zajednička baza podataka o članovima: dopuna kontrole unosa podataka za kategorije članova kod kojih podatak o datumu rođenja nije obavezan.
- Promena širine ispisa podataka na reversu za nove rezervacije.

V6.12-00(02), 27.–28. juni 2017.

- Popravka kod produženja roka pozajmice za građu sa evidentiranom opomenom.

V6.12-00(01), 20. juni 2017.

- Popravka kod vraćanja građe metodom **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje**.

V6.12-00, 17.–18. juni 2017.

- U pretraživaču klase **Član** dopunjeno je pretraživanje u polju **Ključne reči** u koje je od sada uključeno pretraživanje po atributima **Ime, Prezime, Ime i prezime staratelja/garanta** i **Napomene**:
  - pri upisivanju zahteva za pretraživanje možemo da koristimo dijakritičke znake ili da ih ispustimo (možemo da upišemo npr. čipka ili cipka); rezultat pretraživanja biće isti u oba slučaja,
  - dodato je pretraživanje po rečima (između dve ili više reči možemo da upišemo bilo koji znak interpunkcije ili razmak, pri pretraživanju uvažavaće se reči bez znakova interpunkcije),
  - omogućeno je skraćivanje pojma za pretraživanje ili fraze znakom "*" (zvezdica) koja zamenjuje proizvoljan broj znakova. Znak za skraćivanje možemo da koristimo samo na kraju,
  - pri upisivanju zahteva za pretraživanje možemo da koristimo velika ili mala slova; rezultat pretraživanja biće isti,
  - između reči u zahtevu za pretraživanje podrazumevana logička operacija je IN (rezultati pretraživanja moraju da sadrže sve reči iz zahteva za pretraživanje).
- U bibliotekama koje koriste RFID čitače, za potrebe čitanja građe čitačem dodato je dugme **Očitaj RFID** pri pretraživanju po ključu u klasama **Polje 996/997** i **Zauzeta građa** i kod metoda **Zauzeta građa / Priprema rezervisane građe za preuzimanje i Polje 996/997 / Evidentiraj transakciju s građom u čitaonici**.
- U bibliotekama koje koriste RFID uređaje, njihova upotreba može da se uključi samo u izabranim odeljenjima biblioteke.
- U pretraživaču klase **Član** dodato je polje za pretraživanje "Zaposlenje".
- U pretraživaču klase **Evidentirano potraživanje** dodata su polja "Usluga/potraživanje" (omogućava pretraživanje potraživanja po opisu) i "Vrsta usluge/potraživanja" (omogućava izbor vrste potraživanja iz šifrnika).
- U pretraživaču klase **Račun** dodato je polje za pretraživanje "Broj članske karte".
- U pretraživaču klase **Transakcije** dodata su polja za pretraživanje "Stanica bibliobusa" i "Odeljenje upisa".
- U klasi **Zauzeta građa** dodata je metoda **Analiza pozajmice građe** koja omogućava pripremu podataka o pozajmici monografskih publikacija za sve naslove čije primerke imamo u biblioteci; izuzeti su primerci građe koji imaju status "*otpisano*". Kao pozajmica građe uvažavaju se sledeće transakcije: pozajmica van biblioteke, pozajmica za čitaonicu, transakcija u čitaonici, produženje roka pozajmice, promena datuma vraćanja, produženje telefonom, produženje Moja biblioteka i međubibliotečka pozajmica. Nakon izbora metode upisujemo period za koji želimo da izvedemo analizu pozajmice. U bibliotekama sa odeljenjima izaberemo jedno ili više odeljenja čiju građu želimo da uključimo u

analizu. Nakon određivanja parametara program zahteva lokaciju i naziv datoteke (tip datoteke mora da bude *.txt*, npr. *odeljenje01.txt*) u koju ćemo pohraniti podatke. Kada se postupak analize završi, ispisaće se poruka. Datoteka sadrži sledeće podatke o građi: odeljenje, COBISS.XX-ID zapisa, naslov, autor, datum inventarisanja (prvog primerka), inventarske brojeve primeraka pojedinačnih naslova, signatura (prvog primerka) i broj pozajmica. Nakon toga, podatke uvozimo u program MS Excel u kojem možemo proizvoljno da ih sortiramo (npr. po broju pozajmica) ili dodatno analiziramo. Sortiranjem po broju pozajmica dobijamo podatke o naslovima sa najviše pozajmica, kao i podatke o tome koji naslovi nisu pozajmljivani. Podaci o broju pozajmica prikazani su po pojedinačnim odeljenjima za sve primerke pojedinačnog naslova zajedno.

- Na bibliobusu je omogućeno vraćanje građe koja je pozajmljena u drugom odeljenju bez prethodnog evidentiranja prenosa te građe u bibliobus.
- Nakon obrade rezervacija (metoda **Zauzeta građa/ Obradi rezervacije**) na e-adresu lica koje je obradilo rezervacije više se ne šalje obaveštenje o poslu sa informacijom o tome gde je pohranjen ispis o obrađenim novim rezervacijama.
- Biblioteka može da izabere da u lokalni šifrnika uključi sadržaj globalnog šifrnika (npr. sadržaj globalnog šifrnika kod atributa *Visokoškolski zavod eVŠ* u šifrnika *Ustanove, preduzeća*). Importovanje sadržaja globalnog šifrnika u lokalni šifrnika izvodi NCC na zahtev biblioteke.
- Pri produženju roka pozajmice od sada i za građu sa stepenom dostupnosti za koji je određena bezuslovna ili uslovna pozajmica rok pozajmice se produžava za period koji je za pojedinačnu vrstu građe određen u tabeli vremenskih parametara. Uvažavaju se i ograničenja produženja koja važe za građu bez stepena dostupnosti.
- Ispis podataka o stanju građe u pozajmici (dugme **Pregledaj**) koji se ispisuju u prozoru **Uvid u stanje građe** dopunjen je signaturom.
- Pristup arhivu e-dokumenata od sada je omogućen i za korisnička imena sa osnovnim privilegijama za rad u pozajmici.
- Dodata je mogućnost isključivanja ispisa listića sa podacima o rezervaciji građe u postupku pripreme rezervisane građe za preuzimanje. Za uključivanje parametra biblioteka mora da pošalje zahtev NCC-u.
- Dodata je mogućnost isključivanja ispisa listića pri postupku vraćanja građe u odeljenju kojem građa ne pripada. Za uključivanje parametra biblioteka mora da pošalje zahtev NCC-u.
- Popravci pri ispisu rezultata pretraživanja u **Katalogu**:
  - pri komandnom pretraživanju u bibliotekama sa odeljenjima uvažava se izabrano odeljenje,
  - sortiranje godišta serijskih publikacija od najnovijeg do najstarijeg i kada su rezultat pretraživanja monografske i serijske publikacije.
- Na reversu, računima, knjižnim odobrenjima i stornu računa od sada se crnim slovima ispisuju naziv biblioteke i naziv odeljenja.
- Na obrascima za reverse i račune biblioteka od sada može da odredi ispisivanje numeričke oznake referenta za pozajmicu (tj. jedinstveni identifikator korisničkog imena) umesto imena i prezimena referenta za pozajmicu. Ovo podešavanje uređujemo tako što kod vrste podatka 4. *Dodatni podaci na reversu i računu* promenljivu vrednost *prezime i ime referenta za pozajmicu* zamenimo vrednošću *numerička oznaka referenta za pozajmicu*.
Numerička oznaka je dodata u attribute klase **Korisnik sistema**. Tabela korisničkih imena sa pripadajućim numeričkim oznakama pripremamo na portalu *Obrazovanje* (Spisak korisnika (poreski brojevi)).

- Popravka pri adresovanju opomena za maloletne članove
- Popravka pri ispisu statusa primerka i mogućnosti rezervacije u odeljenju sa neautomatizovanom pozajmicom
- Popravka pri otkazivanju računa za nečlana
- Popravka pri ispisu poštanskog broja i mesta na obrascu za upis
- Ispisi za potrebe pozajmice:
  - Nov izpis *POZ-C-09: Aktivni članovi* koji omogućava pripremu spiska aktivnih članova u izabranom periodu. U pretraživaču **Transakcije** određujemo parametre za uvrštanje članova na spisak aktivnih članova (period, jedna ili više transakcija, kategorija člana, odeljenje transakcije itd.), a pre pripreme ispisa preporučuje se unos parametra "Komentar u naslovu" sa podacima o aktivnim članovima koji će se uvrstiti na spisak. Za svakog aktivnog člana na spisku će se ispisati podaci o broju članske karte, imenu, prezimenu, kategoriji, adresi i datumu upisa. Ako su neki od aktivnih članova već izbrisani iz baze podataka o članovima, podaci o tim članovima ne mogu više da se ispišu; informacija o broju takvih članova ispisaće se na kraju ispisa.
  - Nov izpis *POZ-BP-04: Pregled plaćanja (računi, knjižna odobrenja, storno)* koji omogućava pripremu pregleda izdatih računa, knjižnih odobrenja i storniranih računa.
  - Naziv ispisa *POZ-C-02* promenjen je u *Članovi po datumu poslednje posete* (pre *Aktivni članovi*), jer izpis obuhvata samo članove koji su imali evidentiran datum poslednje posete u periodu koji je upisan prilikom pripreme ispisa. Zato je parametar upita "Period" promenjen u "Datum poslednje posete".
  - Naziv ispisa *POZ-C-06* promenjen je u *Članovi po datumu poslednje posete/po odeljenjima* jer izpis omogućava pripremu spiska članova sa datumom poslednje posete u datom periodu i izabranom odeljenju. Zato je parametar upita "Period" promenjen u "Datum poslednje posete".
  - Pri pripremi ispisa *POZ-C-08: Spisak članova sa dugom* dodati su parametri upita "Usluga/potraživanje" (omogućava pretraživanje potraživanja po opisu) i "Vrsta usluge/potraživanja" (omogućava izbor vrste potraživanja iz šifrnika).
  - Pri pripremi ispisa *POZ-TR-04: Spisak blagajničkih transakcija* dodati su parametri "Način podmirivanja" i "Vrsta negotovinskog plaćanja". Promenjen je redosled parametara upita. Sadržaj ispisa dopunjen je ispisom podataka o načinu podmirivanja i vrsti negotovinskog plaćanja, promenjen je redosled atributa, a podaci na spisku sortirani su po datumu i vremenu transakcije.
  - Pri pripremi ispisa koji omogućavaju izbor članova u pretraživaču **Član** dodata je mogućnost pretraživanja po poljima za pretraživanje na jezičcima **Član, Poštanska adresa, Telefon, E-adresa, Alternativni/nevažeci brojevi, Privilegije i Ograničenja**.
  - U ispisima *POZ-TR-01: Transakcije kod člana (broj članske karte)* i *POZ-TR-02: Transakcije kod člana (broj člana) povučen je izpis internog broja člana*. Za potrebe pregleda plaćanja kod izabranog člana pripremamo novi izpis *POZ-BP-04: Pregled plaćanja (računi, knjižna odobrenja, storno)*.

V6.11-03, 20.–21. maj 2017.

- Omogućeno je otvaranje fioke blagajne bez podmirivanja potraživanja. Biblioteka koja koristi fioku blagajne u direktorijumu *Evidentiranje i podmirivanje potraživanja* u tu svrhu koristi metodu **Stanje blagajne / Otvori fioku blagajne**.

- Popravka pri pripremi opomena u vezi sa uvažavanjem perioda tolerancije u slučaju radnih dana.
- Izpis *I-IZV-01: Seznam neizterjanih tožb*:
  - vključen izpis podatka o znesku popusta za izvod gradiva
  - popravek pri pripravi izpisa, kadar knjižnica članom pošlje manj kot štiri opomine
- Popravka kod evidentiranja transakcija u slučaju pojedinačnog ili paketnog brisanja članova.

V6.11-02, 10. maj 2017.

- Prilikom ručnog evidentiranja potraživanja člana, dodata je mogućnost pretraživanja po opisu stavke u cenovniku. Zbog toga su u prozor **Evidentiranje potraživanja – izbor usluge/potraživanja** dodata dugmad za pretraživanje (za **Pretraži** i za **Pretraži dalje**).
- Popravka pri pripremi opomena za građu pozajmljenu za čitaonicu (status S).

V6.11-01, 3. maj 2017.

- Popravka pri pripremi opomena u XML formatu.

V6.11-00(01), 19. april 2017.

- Pri promeni broja članske karte dodata je mogućnost brisanja starog (nevažećeg) broja članske karte.
- Popravka pri pripremi opomena za format obrazaca *I – format A4/adresa desno*.
- Popravka pri kontroli dostupnosti za pozajmicu za građu u cirkulaciji (status K).
- Popravka greške koja se javljala pri brisanju člana kome je pre toga promenjen broj članske karte.

V6.11-00, 15.–17. april 2017.

- Za potrebe praćenja uspešnosti e-obaveštavanja u klasi **Obaveštenje** dodati su atributi **Status obaveštenja, Datum i vreme statusa obaveštenja i Događaji sa obaveštenjem**. Omogućeno je i pretraživanje po prva dva dodata atributa. Detaljne informacije o slanju obaveštenja na raspolaganju su u editoru **Obaveštenje** ako kliknemo dugme **Događaji sa obaveštenjem**.
- Dodata je mogućnost da se pri pripremi rezervisane građe za preuzimanje (metoda **Slobodna građa / Priprema rezervisanu građu za preuzimanje**) članu ne šalje e-obaveštenje o dospeljoj rezervaciji iako se pretplatio na tu vrstu e-obaveštavanja. U tu svrhu u prozoru **Priprema rezervisane građe za preuzimanje** dodat je okvir za potvrđivanje "Obaveštavanje člana se izvodi" iz kojeg uklonimo kvačicu ukoliko smo se sa članom već dogovorili kada će ga rezervisana građa čekati. Podrazumevana vrednost je da se obaveštavanje člana izvodi. Ukoliko u biblioteci pri obradi izaberete da člana nećete obavestavati o tome da je građa pripremljena za preuzimanje, na reversu za nove rezervacije u rubrici *Obaveštenje poslato*: ispisuje se *NE (po odluci biblioteke)*.
- Na reversu koji se ispisuje pri obradi novih rezervacija dodat je ispis statusa primerka (996/997q) (npr. *preusmereno*)
- Dodata je mogućnost evidentiranja vraćanja sa zadržkom za međuodeljenski pozajmljene primerke, zato je u prozoru **Građa domaće biblioteke** aktivno dugme **Zadrži** za

odeljenje. Tako mogu da se onemogućće pozajmica i rezervacija građe koja se tada već vraća u matično odeljenje.

- Na zahtev biblioteke NCC uključuje parametre koji omogućavaju:
  - određivanje kategorije članova kod kojih je upis datuma rođenja člana obavezan
  - određivanje kategorije članova kod kojih je obavezan upis imena staratelja/garanta
  - mogućnost podešavanja da je upis pola obavezan kod člana; podešavanje može da važi samo za neke kategorije članova
  - mogućnost podešavanja da je upis opštine stalnog prebivališta obavezan kod člana; podešavanje može da važi samo za neke kategorije članova
  - mogućnost podešavanja odeljenja u kojim treba proveriti da li je izjava o upisu potpisana
  - mogućnost podešavanja odeljenja u kojim važi ograničenje pozajmice za poslednju svesku serijske publikacije
  - mogućnost podešavanja odeljenja u kojem članovi biblioteke mogu da rezervišu uslovno dostupnu građu preko COBISS/OPAC-a
- Dodata je mogućnost pripreme obrazaca za opomene u XML formatu (podešavanje u stupcu *Format i pozicija adrese*). Pripremljene opomene na ovim obrascima možemo da pohranimo u prozoru **Pregled i slanje ispisa** kao XML datoteku, što omogućava distribuciju opomena članovima biblioteke preko posebnih preduzeća za distribuciju obaveštenja.
- Kod e-obaveštenja za korisnike (npr. e-obaveštenje o skorašnjem isteku roka pozajmice) je mogućnost ispisa posebne e-adrese na koju korisnici mogu da šalju eventualna pitanja. Atribut **E-adresa za odgovor (e-obaveštenja)** može da se upiše kod domaće biblioteke (metodom **Podaci za kontakt i informacije za COBISS/OPAC**), kao i za pojedinačno odeljenje ukoliko su e-adrese po odeljenjima biblioteke različite. Ukoliko je e-adresa jedinstvena za sva odeljenja, može da se unese samo kod domaće biblioteke.
UPOZORENJE: Upisana e-adresa kod korisničke varijable **E-adresa za odgovor (obaveštenja)** neće više biti relevantna, zato te e-adrese treba urediti prvog radnog dana nakon instalacije programske opreme.
- U prozoru kalendara u redu sa naslovom ispisuju se oznaka i naziv odeljenja (važi za biblioteke sa odeljenjima).
- U kalendaru mogu da se odrede dani kada su biblioteka ili njeno odeljenje zatvoreni, a da se uprkos tome taj dan uvažava pri obračunu penala. Takav dan određujete, tako što kod mogućnosti "*Vrsta dana kada je biblioteka zatvorena:*" na padajućem spisku izaberete "*penali se obračunavaju*". Potom u kalendaru označite jedan ili više dana i kliknete dugme **Odredi**. Ti dani su u kalendaru označeni plavim okvirom. Podrazumevana vrednost pri određivanju dana kada je biblioteka zatvorena je da se pri obračunu penala ne uvažavaju (označeni su crvenim okvirom).
- Kod metode **Član / Evidentiranje i podmirivanje potraživanja** napomena koja se upisuje kod evidentiranja potraživanja ispisuje se i na spisku evidentiranih potraživanja kod člana i kod pregleda transakcija. Kod metode **Pregledaj podmirena potraživanja** ispisuje se napomena koja je prilikom evidentiranja podmirivanja potraživanja upisana u svrhu ispisa na račun.
- Ukoliko biblioteka koristi mogućnost da se pri produženju roka pozajmice svih primeraka građe produžava rok vraćanja i u drugim odeljenjima, za svaki primerak kod kojeg produženje nije izvedeno ispisuju se i podaci o odeljenju, autoru i naslovu građe.

- Pri unosu podataka o školovanju kod atributa **Univerzitet, Naziv škole i Smer/program** omogućen je i unos nešifrovanih podataka. Ovu mogućnost koristimo kada želimo da upišemo podatke o studentima koji studiraju u inostranstvu.
- Pri vraćanju pozajmljene građe u čitaonicu (status *S*) dodato je upozorenje da građu pozajmljenu za čitaonicu možemo da rezervišemo za upotrebu u čitaonici (status *U*). Uslov je da je upisano vreme važenja rezervacije za čitaonicu (stubac "*čit.*").
- Prilikom obrade rezervacije otvara se prozor za prethodni pregled ispisa spiska otkazanih rezervacija.
- Kod napomene o građi za pozajmicu (metoda **Polje 996/997 / Upiši napomenu za pozajmicu**, odnosno dvostruki klik u drugom redu stupca Sts/O u prozoru **Grada domaće biblioteke**) možete upisati do 450 znakova.
- Pri paketnom brisanju neaktivnih članova pripremaju se odvojeni spiskovi: *Spisak neaktivnih članova koji neće biti izbrisani zbog upisane napomene* i *Spisak neaktivnih članova koji neće biti izbrisani zbog evidentirane građe i/ili potraživanja*.
- Na ispisima *POZ-BP-32: Spisak računa (zaključivanje blagajne)*, *POZ-BP-01: Blagajnički prilog*, *I-BP-02: Blagajnički prilog sa PDV-om* i *POZ-BP-03: Zbirna evidencija blagajničkih priloga sa PDV-om* u zaglavlju je dodat podatak o opsegu obuhvaćenih brojeva računa.
- U statistikama *POZ-STA-A01: Po kategoriji člana (školske biblioteke)*, *POZ-STA-A02: Po kategoriji člana*, *POZ-STA-A03: Po opštini/kategoriji člana* i *POZ-STA-A04: Po stanicama bibliobusa/kategoriji člana* uključeno je upozorenje u vezi sa uvažavanjem aktivnih članova kod međuprikaza i ukupnom zbiru aktivnih članova.
- U statistikama grupe *Pozajmica građe* (od *POZ-STA-G01* do *POZ-STA-G12*) kod podrazumevanih transakcija dodata je vrednost *26 – produženje telefonom*.
- U statistikama u kojim je upotrebljeno sortiranje po opštinama (*POZ-STA-T03: Po opštini/kategoriji člana*, *POZ-STA-P05: Po opštini/kategoriji člana*, *POZ-STA-PT05: Po opštini/kategoriji člana (transakcije)* i *POZ-STA-A03: Po opštini/kategoriji člana*) pored koda ispisuje se i naziv opštine.
- U ispisima *POZ-TR-01: Transakcije kod člana (broj članske karte)* i *POZ-TR-02: Transakcije kod člana (broj člana)* ispisuje se broj računa sa kojim je račun zapisan u bazi podataka.
- U ispisu *POZ-EKS-01: Spisak nepodmirenih tužbi* na kraju spiska ispisuje se i ukupni iznos nepodmirenih potraživanja kod članova. Nakon importovanja podataka u Excel datoteku podatke sortiramo po broju članske karte.
- U transakcionu datoteku kod podataka o članu evidentiraju se i podaci o stručnoj oblasti i izabranoj čitaonici ako su upisani kod člana (za potrebe biblioteka u sistemu COBISS.BG)
- U bibliotekama koje koriste zajedničku bazu članova pri upisu člana kod proveravanja duplikata proverava se i datum rođenja člana.
- Popravka kod naziva datoteka sa pohranjenim knjižnim odobrenjima ako je za isti račun napravljeno više knjižnih odobrenja i njihovih kopija.
- Dodata je mogućnost podešavanja knjigomata koji onemogućava transakcije sa kompletima (ako knjigomat ne podržava komplete).

V6.10-03, 25.–26. mart 2017.

- Na osnovu odluke Poverenika za informacije od 27.2.2017. godine (broj: 0612-16/2017/8) u segmentu COBISS3/Ispisi promenili smo sva e-obaveštenja koja se šalju članovima biblioteke e-poštom, tako da u primljenoj elektronskoj pošti nisu navedeni lični podaci o članu (npr. *Obaveštenje o dospeloj rezervisanoj građi*, *Obaveštenje o skorašnjem isteku roka pozajmice*, *POZ-CG-05: Obaveštenje o isteku roka pozajmice...*).

- Promenjena je adresa biblioteke u e-obaveštenjima kod biblioteka sa nadređenim partnerom. Adresa se od sada kreira samo na osnovu podataka o domaćoj biblioteci, i ne na osnovu podataka o nadređenom partneru.
- Ispis *Spisak računa (POZ-BP-32)*, koji se prikazuje pri zatvaranju blagajne, dopunjen je prikazom iznosa osnovice za PDV i iznosa PDV-a u zbirnim tabelama po vrsti usluge i stopi PDV-a.
- Ako je kod člana blokirano primanje SMS obaveštenja, to se vidi:
  - u editoru **Član** kod ograničenja "Blokada SMS obaveštavanja kod operatera", naveden razlog;
  - kod atributa "Ograničenja" i kod ograničenja u relacijama ispisuje se skraćenica *SMS*;
  - u prozoru **Građa domaće biblioteke** kod ograničenja navedena je informacija o blokadi.

Za pretraživanje pojedinačnih razloga za blokadu u pretraživač **Član** na jezičku **Ograničenja** dodato je polje za pretraživanje "Blokada SMS obaveštavanja kod operatera".
- Popravka kod e-obaveštavanja o skorašnjoj opomeni.
- Popravka kod pripreme spiskova pri paketnom brisanju neaktivnih članova u bibliotekama sa većim brojem odeljenja.
- Popravka kod evidentiranja podmirivanja potraživanja iz grupe 99 – *OST ostalo*.
- Popravka pri prikazu broja dana kašnjenja u prozoru **Građa domaće biblioteke**.

V6.10-02(02), 13. mart 2017.

- Popravka pri pripremi reversa za novoprispelu građu.

V6.10-02(01), 8. mart 2017.

- Popravljen je unos podataka za e-obaveštavanje u editoru **Član**.
- Popravljen je upis članova iz baze podataka o studentima za biblioteke KISUM.
- Nalepnice za članske karte od sada mogu da se štampaju i na nalepnice dimenzija 50 x 25 mm.

V6.10-02, 1. mart 2017.

- Dodate su nove logičke destinacije *Račun – Pozajmica* i *Revers za rezervaciju – Pozajmica*. To omogućuje da biblioteke za reverse, račune i listiće za rezervacije (revers za nove rezervacije i listić s podacima o rezervaciji) mogu da podese različiti broj kopija tih ispisa. Nove logičke destinacije podešavaju se na način koji važi za logičku destinaciju *Revers – Pozajmica*.

UPOZORENJE: Nakon podešavanja dopune programske opreme, pre početka rada u pozajmici obavezno treba podesiti obe nove logičke destinacije, jer se u suprotnom račun, reversi za nove rezervacije i listići s podacima o rezervaciji neće odštampati.
- Ako biblioteka ne koristi fiskalnu kasu, nakon podmirivanja potraživanja otvara se opcija prethodnog pogleda sadržaja računa. Biblioteka se zatim odlučuje da li će račun odštampati.
- Za reverse za nove rezervacije uređeno je sledeće:
  - sortiranje po signaturi,
  - na njima se ispisuje i dodatni naziv domaće biblioteke,

- vrednosti atributa ispisuju se istaknuto (ne više nazivi atributa),
- u sistemu COBISS.BG ispisuje se i čitaonica u koju rezervisana građa mora da bude dostavljena.
- Otklonjena je greška kod upisa članova iz baze podataka o studentima (važi za biblioteke u KISUM-u).
- Popravljen je evidentiranje transakcije dodele građe članu (ako je prilikom brisanja statusa *O* ili *W* (transakcija *17*) građa dodeljena sledećem članu s rezervacijom, ta se dodela evidentira kao transakcija *15*).

V6.10-01, 18.–19. februar 2017.

- Ako u referentni bazi podataka o studentima ne postoji podatak o načinu studiranja, pri upisu člana prenosom podataka iz ove baze kao kategorija člana određuje se *004 – studenti (redovni)*.
- Otklonjena je greška koja se javljala pri istovremenom zatvaranju većeg broja blagajni.
- U lokalne šifrnike uključili smo šifrnike *Stručna oblast (CODE 325)* i *Čitaonica (CODE 326)* za potrebe biblioteka u sistemu COBISS.BG.

V6.10-00(02), 1. februar 2017.

- Otklonjena je greška koja se javljala pri kontroli važenja članstva pri retroaktivnom evidentiranju postupaka u pozajmici.
- Otklonjena je greška koja se javljala u vezi sa blokadom rezervacija u COBISS/OPAC i COBISS+ za građu za čitaonicu koja ima status *6 – oštećeno*.

V6.10-00(01), 30.-31. januar 2017.

- Otklonjena je greška koja se javljala pri identifikaciji članova na uređajima koji rade preko SIP2.

V6.10-00, 28.–29. januar 2017.

- **Unos neto cene po jedinici na tačno četiri decimale**
U cenovniku u editoru **Usluge/potraživanja – grupa** pri unosu cene po jedinici omogućen je unos cene na tačno četiri decimale. Na ovaj način biblioteke koje za određene usluge/robu obračunavaju PDV mogu da unesu cenu bez PDV-a (atribut **Cena po jedinici**) tako da je nakon obračunavanja PDV-a cena sa PDV-om (atribut **Iznos**) isti kao i cena u zvaničnom cenovniku biblioteke.
Pri obračunavanju usluga i robe u skladu sa pravilima za zaokruživanje kod svih međuoperacija do konačnog izračunavanja iznosa koji za usluge/robu mora da plati posetilac biblioteke, svi međuiznosi se izračunavaju na osnovu neto cena na tačno četiri decimale. Zato su cene po jedinici, cene sa PDV-om, evidentirana potraživanja, transakcije u blagajni, trenutni penali sve do iznosa za podmirivanje potraživanja i izrade računa prikazane na tačno četiri decimale. Na računu, knjižnom odobrenju i stornu računa cene, vrednost robe/usluga, obračunati PDV, iznos za plaćanje i povraćaj zaokruženi su na tačno dve decimale.
UPOZORENJE: Sve biblioteke koje su obveznici za plaćanje PDV-a moraju nakon instalacije nove verzije programske opreme COBISS3 **obavezno** da provere stavke u cenovniku za koje se obračunava PDV i da poprave neto cenu (atribut **Cena po jedinici**) tako da cena sa PDV-om (atribut **Iznos**) ista kao i cena u zvaničnom cenovniku

biblioteke, inače može da se desi da je cena sa PDV-om drugačija od cene u zvaničnom cenovniku.

- **Evidentirana potraživanja nakon prelaska na unos neto cena na tačno četiri decimale**

Kod svih već evidentiranih potraživanja, iznos za podmirivanje izračunavaće se iz neto cene koja je važila prilikom evidentiranja potraživanja, i to na tačno četiri decimale.

- **Ispis računa, storna računa, knjižnog odobrenja za biblioteke koji su obveznici za PDV-a**

Na ispisu računa, storna računa i knjižnog odobrenja cena robe/usluge ispisuje se kao cena sa PDV-om, a i ukupna vrednost robe i usluga prikazana je kao iznos sa PDV-om.

- **Informacija o dugu člana**

U servisu Moja biblioteka, na ispisu reversa, obaveštenju o nepodmirenim potraživanjima i opomeni (ako se u biblioteci na reversu, odnosno opomeni ispisuje i podatak o nepodmirenim potraživanjima), ispisani dug koji član ima prema biblioteci zaokružuje se na dve decimale.

- **Upozorenje o evidentiranom potraživanju za uslugu/robu za koju se obračunava PDV**

Ukoliko član ima evidentirano potraživanje za uslugu/robu za koju se obračunava PDV, pri prelasku u prozor **Građa domaće biblioteke** ispisuje se upozorenje. Račun za ovakve usluge/robu treba, naime, izdati do kraja obračunskog perioda za PDV.

- **Ispisi povezani sa blagajničkim poslovanjem**

U sledećim ispisima ispisane su cene bez PDV-a, cene sa PDV-om, vrednost usluge/robe, osnovica za PDV i obračunati PDV zaokružen na dve decimale, i to na osnovu cene/vrednosti određene na četiri decimale tačno:

- *Cenovnik*
- *Spisak blagajničkih transakcija*
- *Spisak računa (zaključivanje blagajne)*
- *POZ-BP-01: Blagajnički prilog*
- *POZ-BP-02: Blagajnički prilog sa PDV-om*
- *POZ-BP-03: Zbirna evidencija blagajničkih priloga sa PDV-om*
- *POZ-C-08: Spisak članova sa dugom*
- *POZ-TR-04: Spisak blagajničkih transakcija*
- u eksportu podataka za potrebe Finansijske uprave Republike Slovenije (datoteke *ISPIS RAČUNI ZAGLAVLJA.TXT* i *ISPIS RAČUNI STAVKE.TXT*)

- **Pohranjivanje računa, storna računa, knjižnog odobrenja i kopija ovih ispisa u PDF formatu**

Prilikom štampanja računa, storna računa, knjižnog odobrenja i kopija svih ovih dokumenata svaki dokument se automatski pohranjuje i u PDF formatu. To omogućuje naknadno štampanje dokumenata za interne potrebe i izdavanje kopija koji su isti kao original po obliku i sadržaju. U arhivu pojedinačnog dokumenta dostupni su i svi povezani dokumenti (npr. kod knjižnog odobrenja u arhivu dostupan je i originalni račun). Dokumenti su dostupni preko objektno metode **Arhiv** koja se nalazi kod objekata **Račun** i **Dobropis**.

- **Priprema kopija izdatih računa, storna računa i knjižnog odobrenja**

Kopije računa, storna računa i knjižnog odobrenja od sada se pripremaju na osnovu dokumenata pohranjenih u arhivu u PDF formatu. Kopija računa i storna računa i dalje se pripremaju objektnom metodom **Račun / Pripremi kopiju**, a kopija knjižnog odobrenja objektnom metodom **Knjižno odobrenje / Pripremi kopiju**.

- **Povlačenje nekih metoda povezanih sa štampanjem računa, storna računa, knjižnog odobrenja i kopija ovih dokumenata**

Arhiviranje izdatih računa, storna računa i knjižnog odobrenja u PDF formatu omogućava pripremu kopija i ponovno štampanje ovih dokumenata na osnovu arhivskog originala, zato su iz objektnih metoda **Račun / Odštampanje** i **Račun / Pošalji** povučene mogućnosti **Račun, Storno računa**, a iz objektnih metoda **Knjižno odobrenje / Odštampanje** i **Knjižno odobrenje / Pošalji** mogućnost **Knjižno odobrenje**.

U segmentu COBISS3/Ispisi račun, storno računa, knjižno odobrenje i kopije ovih dokumenata ne mogu više da se ispisuju.

- **Arhiviranje već izdatih računa, storniranih računa, knjižnih odobrenja i kopija ovih dokumenata u PDF formatu**

Pri instalaciji nove verzije programske opreme COBISS3, V6.10-00, svi do sada izdati računi, storna računa, knjižna odobrenja i kopije svih ovih dokumenata biće arhivirani u PDF formatu. Sadržaj i oblik ovih ispisa biće kao što bi bili pri ponovnoj pripremi ispisa ovih dokumenata u programskoj opremi COBISS3, V6.9-00(02), ali bez podataka o evidentiranoj građi i evidentiranim potraživanjima. Kopije dokumenata mogu da se pripremaju na osnovu arhiviranih dokumenata.

- **Onemogućen storno knjižnog odobrenja**

Dodata je programska kontrola koja onemogućava storniranje knjižnog odobrenja.

- **Onemogućen storno računa koji nije izdat na tekući datum**

Mogu da se storniraju samo potraživanja podmirena tokom tekućeg dana.

Savet: Da bi izbegli naknadne otkrivanje grešaka prilikom evidentiranja podmirivanja potraživanja, preporučujemo dnevno proveravanje stanja blagajne i upotrebu metode za zaključivanje dnevne blagajne.

- **POS terminal**

Kod blagajničkog poslovanja u svrhu negotovinskog podmirivanja potraživanja u biblioteci omogućena je upotreba POS terminala NLB (Nova Ljubljanska banka d.d, Ljubljana). Na zahtev biblioteke IZUM može da uključi poseban parametar za upotrebu POS terminala. Podešavanja POS terminala određuju se metodom **Sistem / Podešavanja / POS terminal**.

- **Dopuna spiska atributa klase "Član"**

Na spisku atributa koji se ispisuju u brauzeru prilikom izbora člana od sada se ispisuju i vrednosti atributa **E-adresa za e-obaveštavanje, Univerzitet, Naziv škole, Stepen studija, Visokoškolski zavod u eVŠ, Studijski program u eVŠ, Stepen obrazovanja i Stanica bibliobusa**. Ovi atributi će tako biti na raspolaganju i u *Alatu za izvoz podataka* u klasi **Član**.

- **Dopuna pretraživanja u katalogu**

Pretraživanje u katalogu je dopunjeno tako da se u rezultatima ispisuju i zapisi za e-knjige. U bibliotekama sa odeljenjima pretraživanje e-knjiga uključeno je samo ako pretražujemo po svim odeljenjima, zato na padajućem spisku odeljenja treba izabrati mogućnost "sva odeljenja".

- **Podešavanje polja za pretraživanje u katalogu**

Za pretraživanje u katalogu dodata je mogućnost podešavanja polja za pretraživanje koja najčešće koristimo za pretraživanje. Za podešavanje polja za pretraživanje na jezičku

Polje 996/997 polja za pretraživanje podešavamo tako da izaberemo željena polja za pretraživanje u pretraživaču klase **Polje 996/997** i pohranimo ih klikom na dugme **Pohrani upit**. Za podešavanja polja za pretraživanje na jezičku **Bibliografski zapis** iskalna polja podešavamo na isti način i u pretraživaču klase **Bibliografski zapis**.

- **Ispis statusa pozajmice**

Ispis statusa pozajmice je promenjen, tako da se pri pretraživanju po svim odeljenjima za primerke iz odeljenja bez računarske pozajmice ispisuje nema COBISS/Pozajmice. Isto važi za ispis statusa pozajmice u COBISS/OPAC i COBISS+.

- **Upozorenje pri brisanju rezervacije**

Dodato je upozorenje pri brisanju rezervacije u prozoru **Građa domaće biblioteke**. Referent za pozajmicu mora da potvrdi da želi da izbriše rezervaciju. Upozorenje se ispisuje pri brisanju rezervacije slobodne ili zauzete građe (statusi *O* i *R*) i građe koja čeka člana (status *W*).

- **Rok za pozajmicu za čitaonicu za građu koja je rezervisana u čitaonici**

Prilikom pozajmice građe za čitaonicu kod građe koja je pre toga bila rezervisana za člana za čitaonicu (status *U*) kao rok pozajmice za čitaonicu postavlja se tekući datum. Za čitaonicu, naime, pozajmljujemo građu obično za jedan dan, zato je datum kada ističe rok pozajmice isti kao i datum pozajmice. Do sada rok za vraćanje ostao je isti kao i datum isteka važenja rezervacije u čitaonici.

- **Štampanje kartica za članske karte**

Omogućeno je štampanje plastičnih kartica za članske karte na štampaču Zenius (proizvođač Evolis). Mogu da se ispišu ime, prezime, broj članske karte i šipkasti kod. Možemo da podesimo ispis imena i prezimena velikim ili malim slovima, a možemo i da onemogućimo ispis nekog podatka. Za potrebe ispisa ove kartice dodata je nova logička destinacija *Kartica – Pozajmica (član)*. Pre početka korišćenja štampača logičku destinaciju treba urediti tako što ćemo joj dodati odgovarajući drajver za štampač Zenius, a kod detalja odredimo grafički način štampanja i horizontalnu usmerenost. Kartica se štampa iz radnog prostora metodom **Član / Odštampanje** ili **Član / Pošalji** i izborom definicije ispisa **Kartica za člansku kartu**. Biblioteka koja izabere štampanje kartica mora UZUM-u da pošalje zahtev za instalaciju (određivanje i pozicioniranje podataka koji treba da se ispisuju na kartici).

- **Pojedinačna članarina – uvažavanje radnih dana**

Pri određivanju važenja članstva (atribut **Važenje članstva**) broj dana važenja članstva možemo da ograničimo tako da se uvažavaju samo radni dani. U ovom slučaju kod vrednosti u lokalnom šifrniku *Vrsta članarine – pojedinačno (CODE 318)* ispred perioda važenja članstva treba upisati znak *. Primer: ako omogućavamo članstvo za 3 radna dana, važenje članstva upisujemo na sledeći način: *06 – trodnevno članstvo#*3d*.

Radni dani će se uvažavati po kalendaru biblioteke; ako je za odeljenje podešen odvojeni kalendar, uvažavaće se kalendar tog odeljenja.

- **Statistike za pozajmicu**

- Kod statistika za pozajmicu skraćeni su nazivi statistika, jer se vrsta statistike vidi iz naziva grupe statistika u pojedinačnom direktorijumu ili poddirektorijumu.
- U grupi statistika *POZ-STA-OT ... – Poseta po transakcijama* popravljen je način brojanja poseta članova koji su bili aktivni preko servisa Moja biblioteka.
- Kod statistika *Poseta po transakcijama* (statistike od *POZ-STA-PT01* do *POZ-STA-PT07*), transakcija *52 – promena podataka preko COBISS/OPAC-a* uvažava se samo u slučaju kada pripremamo statistiku za sva odeljenja (odnosno, kada ne odredimo

parametar "Odeljenje biblioteke"). Promena podataka preko COBISS/OPAC-a, naime, nije povezana s određenim odeljenjem biblioteke.

- **Opomene, e-obaveštavanje članova**

Način izvođenja pripreme, brisanja opomena i e-obaveštavanja članova prilagođen je za obradu većeg opsega podataka.

- **Listić sa podacima o rezervaciji**

Uključen je dodatni naziv domaće biblioteke, promenjen je redosled atributa "Važenje" i "Rezervisano", naglašeno se ispisuju vrednosti atributa (ne više nazivi atributa).

V6.9-00(04), 28. januar 2017.

- arhiviranje izdatih računa, storna računa, knjižnih odobrenja i njihovih kopija

V6.9-00(03), 14. januar 2017.

- arhiviranje izdatih računa, storna računa, knjižnih odobrenja i njihovih kopija

V6.9-00(02), 7.–8. januar 2017.

- onemogućeno vraćanje više sveski u cirkulaciji odjednom jer se status cirkulacije menjao u *zaključeno* samo za poslednju izabranu svesku

V6.9-00, 14.–15. decembar 2016.

- dopunjen sadržaj poruke koja se ispisuje na knjigomatu pri pozajmici građe koja je evidentirana kod drugog člana

V6.8-00(05), 19.–20. novembar 2016.

- otklonjena je greška koja se javljala pri evidentiranju razloga za otpis potraživanja

V6.8-00(04), 9.–10. novembar 2016.

- otklonjena greška koja se javljala pri radu table za digitalno potpisivanje Omega
- u slučaju naknadnog slanja e-obaveštenja u poruci o skorašnjem isteku roka pozajmice na spisku građe ispisuje se samo ona građa koja je tokom ponavljanja e-obaveštenja evidentirana kod člana
- otklonjena greška kod ispisa adrese biblioteke na opomenama koje se štampaju na višeslojnim kovertama

V6.8-00(03), 27. oktobar 2016.

- otklonjena je greška koja se javljala pri vraćanju međuodjeljenski pozajmljene građe na osnovu upisa inventarskog broja
- otklonjena je greška koja se javljala pri adresovanju opomena u bibliotekama sa odeljenjima

V6.8-00(02), 12. – 13. oktobar 2016.

- otklonjena je greška koja se javljala pri postupcima na knjigomatu

- otklonjena je greška koja se javljala pri kontroli rezervacija prilikom produženja roka pozajmice

V6.8-00(01), 8. – 9. oktobar 2016.

- obaveštavanje članova o isteku članstva omogućeno je i na dan isteka članstva

V6.8-00, 4. – 5. oktobar 2016.

- Uključene su mogućnosti potpisivanja tablom za digitalno potpisivanje i elektronskog pohranjivanja obrasca za upis.
U editoru **Član** dodato je novo dugme **Obrazac za upis** koje pokreće pripremu obrasca za upis. Podaci se na obrazac za upis prenose iz podataka koji su upisani u editoru **Član**. Pre nego što član potpiše obrazac za upis preko table za digitalno potpisivanje (metoda **Potpiši dokument** na pripremljenom obrascu za upis), sadržaj može da se pregleda; po potrebi, obrazac za upis može da se odštampa (metoda **Pregled i slanje ispisa**). Kada član potpiše obrazac za upis i potvrdi potpis, obrazac za upis se elektronski pohranjuje.
Kod pojedinačnog člana pohranjuju se svi potpisani obrasci za upis, a možemo da ih pregledamo i odšampamo metodom **Član / Arhiv e-dokumenata**. Pohranjeni obrasci za upis brišu se automatski prilikom brisanja člana (pri pojedinačnom ili paketnom brisanju neaktivnih članova). Naziv, izjave i napomene na obrascu za upis biblioteke mogu da prilagode svojim potrebama preko sistemskih definicija.
Programska oprema COBISS podržava tablu za digitalno potpisivanje Omega proizvođača Signotec.
- U editoru **Član** na jezičku **Opšte** dodat je novi atribut **Državljanstvo** u koji se upisuje državljanstvo člana. Alternativni identifikacioni brojevi (jezičak **Alternativni identifikacioni brojevi**) dopunjeni su novim redovima. To su JMBG, broj kartice Urbana, broj mobilnog telefona MSISDN i stara članska karta.
- Pre prelaska u prozor **Građa domaće biblioteke** kod člana koji ima postavljeno ograničenje "Zabrana pozajmice van biblioteke" ispisaće se odgovarajuće upozorenje.
- Kod metoda **Član / Uredi, Član / Građa domaće biblioteke** i **Zauzeta građa / Vraćanje, brisanje** kada član napuni 18 godina i ako kao vrstu poštanske adrese za opomene ima adresu staratelja/garanta, ispisaće se odgovarajuće upozorenje. Nakon klika na dugme **U redu** s radom možemo da nastavimo, a po potrebi u podacima o članu možemo da uredimo podatke o adresi za primanje opomena.
- Kada član napuni 18 godina, bez obzira na podešavanja, opomena će biti adresovana na ime i prezime člana, a ne više na ime i prezime staratelja/garanta. To ne važi za članove kategorije *013 – strani državljani* kod kojih se adresovanje uvek izvodi u skladu sa podešavanjima kod člana.
- Od sada otvaranje fijke blagajne može da se uključi i u biblioteci u kojoj po odeljenjima koriste različite štampače.
- Na reversu mesto i datum izdavanja ispisuju se manjim fontom.
- Opomene:
  - Tekst opomena se sada ispisuje drugim i većim fontom (sada Arial 11, pre Times New Roman 10). Ova promena ne važi za opomene koje se štampaju na višeslojnim kovertama jer oblik ovih koverti omogućava prilagođavanje veličine prostora za ispis pojedinačnih podataka.
  - Kod podataka o građi ispisuje se i inventarski broj primerka za koji je član dobio opomenu.

- U zaglavlje opomene može da se uključi ispis logotipa biblioteke. Ukoliko se biblioteka odluči za ovu mogućnost, treba da pošalje logotip, koji mora da bude definisan kao slika pohranjena u formatu .jpg ili .gif, i to veličine najviše 25x176mm, na e-adresu NCC. Podrazumevano se opomena ispisuje bez logotipa.
- U ispis opomena može da se doda slika potpisa odgovornog lica u biblioteci (kao vrsta podatka 6 (*potpis na opomenama*)). Ukoliko se biblioteka odluči za ovu mogućnost, treba da pošalje potpis, koji mora da bude definisan kao slika pohranjena u formatu .jpg ili .gif, i to veličine najviše 25x80mm, na e-adresu NCC. Dopuna omogućava da biblioteka koristi samo jedan e-potpis na svim opomenama (ne omogućava da se za svako odeljenje ili određeni broj opomene izabere drugi potpis). Podrazumevano se opomena ispisuje bez potpisa.
- Opomene koje su izdate članovima kategorije 125 – *pravna lica, spoljašnje ustanove* sada se adresiraju na ime nadređenog partnera/člana, a ne više na ime i prezime člana koji za pravno lice obavlja poslovanje sa bibliotekom. Opomene tako ne važe kao lična pošta zaposlenog kod nadređenog partnera/člana.
- Na ispisima koje biblioteka izdaje, odnosno šalje svojim članovima (reversi, računi, storno računa, knjižna odobrenja, opomene formata A4) usklađen je ispis podataka o izdavaču dokumenta (naslov biblioteke/odeljenja).
- Pri postupku pripreme obrazaca za reverse i račune promenjen je naziv vrste podatka "1. Odeljenje ispod naziva biblioteke" u "1. Podaci o odeljenju/dodatni podaci" jer uređivanje ove vrste podataka nudi nove mogućnosti podešavanja naslova kako za biblioteke sa odeljenjima tako i za biblioteke bez odeljenja.
- Na računima i reversima koji su izdati članovima kategorije 125 – *pravna lica, spoljašnje ustanove* sada se više ne ispisuje ime i prezime lica koje u ime pravnog lica, odnosno spoljašnje ustanove koristi usluge biblioteke. Ispisivaće se samo podaci o pravnom licu, odnosno spoljašnjoj ustanovi (naziv, sedište, poreski broj, odnosno identifikacioni broj za PDV).
- Na reversu kod građe koja ima status *izgubljeno* sada se ispisuje datum isteka važenja ovog statusa (i ne datum kada je primerak označen kao izgubljen). Zato je promenjen naziv stupca u kojem se ispisuje ovaj datum, i to iz "izgubljeno/tip" u "važi do/tip".
- U cenovniku (editor **Usluge/potraživanja – grupa**) kao jedinica mere stavke može se uneti i komad i sat.
- Prilikom pripreme ispisa *POZ-TR-04 : Spisak blagajničkih transakcija* uklonjen je parametar upita "Broj člana". Sadržaj ispisa dopunjen je ispisom podataka o broju članske karte. Na ispisu će biti dopunjen zbirni prikaz blagajničkih transakcija po pojedinačnim korisničkim imenima i vrstama blagajničkih transakcija.
- U skladu sa [Pravilnikom o promeni Pravilnika o zahtevima za računarske programe i elektronske uređaje, upravljanje i delovanje informacionog sistema i sadržaju, obliku, načinu i rokovima za dostavljanje podataka \(Službeni list Republike Slovenije, br. 18/16\)](#) dopunjeni su ispisi podataka o izdatim računima pri gotovinskom poslovanju – datoteke ISPIS RAČUNI ZAGLAVLJA.TXT i IZPIS RAČUNI STAVKE.TXT. Podaci za obe datoteke sada mogu da se pripreme metodom **Račun / Ispiši podatke o izdatim računima (ISPIS RAČUNI ZAGLAVLJA.TXT)**, odnosno **Račun / Ispiši podatke o izdatim računima (ISPIS RAČUNI STAVKE.TXT)**, a ne više u segmentu COBISS3/Ispisi.
- Otklonjena je greška koja se javljala pri produženju roka pozajmice građe u posluženom odeljenju, ako postoje rezervacije u matičnom odeljenju.

- Otklonjena je greška koja se javljala pri sortiranju građe u ispisu reversa tako da se na vrhu reversa nalazi građa sa starijim datumom isteka.
- Otklonjena je greška zbog koje prenos iz bibliobusa nije mogao da se evidentira za građu koja je postala nedostupna za pozajmicu.
- Otklonjena je greška zbog koje je građa mogla da se rezerviše za odeljenje u matičnom odeljenju.

V6.7-01, 9. – 10. juli 2016.

- U pretraživač **Član** dodato je polje za pretraživanje "Stanica bibliobusa".

V6.7-00, 25. – 26. juni 2016.

- Dopunjen je ispis podataka o građi koji se ispisuju u prozoru **Uvid u stanje građe**. Od sada kod monografskih publikacija ispisuju se autor, naslov, godina izdanja i jezik publikacije, a kod serijskih publikacija ispisuju se naslov, ISSN broj, jezik publikacije i izdavač.
- Za građu koja je pozajmljena za čitaonicu (status S) i koja nije vraćena istog dana, član dobija opomenu narednog dana nakon isteka roka vraćanja. Kod svih sledećih opomena uvažavaju se intervali tolerancije za opomene koji su određeni vremenskim parametrima pozajmice.
- U biblioteci od sada možete sami da odredite e-adresu na koju treba da se šalju kopije e-obaveštenja. Ovu adresu određujete metodom **Podaci za kontakt i informacije za COBISS/OPAC**; otvara se prozor u kojem kod **E-adresa za kopije e-obaveštenja** upisujete odgovarajuću e-adresu. Ako biblioteka ima odeljenja i ako želite da se kopije e-obaveštenja za pojedinačna odeljenja šalju na posebnu adresu (ne na adresu koja je određena metodom **Podaci za kontakt i informacije za COBISS/OPAC**), e-adresa se upisuje u editor **Odeljenje** kod **E-adresa za kopije e-obaveštenja**.
- Kod ograničenja broja pozajmljenih primeraka van biblioteke od sada se može odrediti najveći mogući broj pozajmljenih jedinica građe van biblioteke bez obzira na vrstu građe. Ovaj broj se upisuje metodom **Domaća biblioteka / Ograničenja poslovanja** kod *Ograničavanje broja poz. primeraka – van biblioteke* u rubrici "*ukupno ograničenje*". Ukoliko su određena i ograničenja najvećeg broja pozajmljenih primeraka za pojedinačnu vrstu građe, uvažavaju se i ta ograničenja. U ovom slučaju član može da pozajmi van biblioteke najveći mogući broj pojedinačne vrste građe, a ukupan broj svih pozajmljenih primeraka građe ne sme da prekorači broj koji je određen ukupnim ograničenjem.